

Evald Flisar

ALICA V NORI DEŽELI

Ekološka farsa

Vodnikova založba (DSKG)
Ljubljana, 2010

S

Sodobnost International
Ljubljana, 2010

Evald Flisar, ALICA V NORI DEŽELI (ekološka farsa)

Izbrana dela / Drame

Uredila Jana Bauer

Spremna beseda Peter Poterunkovič

Copyright © Evald Flisar, 2010

Jezikovni pregled Katja Klopčič

Oblikovala Sanja Janša

Izdajatelj

VODNIKOVA ZALOŽBA (DSKG)

Vodnikova 65, 1000 LJUBLJANA

skg@guest.arnes.si

SODOBNOST INTERNATIONAL

Belokranjska ulica 5, 1000 LJUBLJANA

sodobnost@guest.arnes.si

Natisnila Tiskarna Impress, d. d.

Ivančna Gorica, 2010

Naklada 300 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-32

FLISAR, Evald

Alica v nori deželi : ekološka farsa / Evald Flisar. - Ljubljana :
Vodnikova založba (DSKG) : Sodobnost International, 2010

ISBN 978-961-6067-57-7 (Vodnikova založba (DSKG))

248941312

Evald Flisar

Alica v n o r i d e ž e l i

Ekološka farsa

Osebe

Alica
Profesor Škočir
Poter Pots
Potsy-Wotsy
Potpot
Poterunko
Poterola
Poterspot
Potiela
Modri častnik
Rdeči častnik

PRVO DEJANJE

1.

(Dolina Triglavskih jezer. Alica naleti na smešno prikazen, ki naslonjena ob nahrbtnik sedi na tleh in si zaprtih oči oddihuje. Alica se skuša po prstih odtihotapiti mimo.)

PROFESOR: Alica!

ALICA: *(presenečeno)* Stric! Kaj delaš tukaj?

PROFESOR: *(potrese s plešasto glavo)* A ne vidiš?

Počivam. Raje ti meni povej, zakaj nisi v šoli!

ALICA: Kakšni šoli? Končala sem gimnazijo in tri fakultete. Zdaj sem raziskovalka.

PROFESOR: Pri dvanajstih? Kaj pa raziskuješ?

ALICA: Neumnosti, ki jim verjamemo, ne da bi se vprašali, ali so resnične.

PROFESOR: Recimo.

ALICA: Zakaj, recimo, še vedno velja, da je Ameriko odkril Krištof Kolumb, ko pa že nekaj časa vemo, da je bil to Leif Eriksson? In zakaj –

PROFESOR: Me prav nič ne briga. *(Se postavi na noge.)* Madonca, si zrasla, odkar sva se zadnjič

videla. (*Se postavi na prste.*) Jaz bom zdajle skočil v jezero tam spodaj in se osvežil za dolgo pot.

ALICA: Na vrh Triglava?

PROFESOR: (*zaupno*) Namenjen sem, če te slučajno zanima, na otoško državico v Karibih, Trinidad in Tobago.

ALICA: Dopust?

PROFESOR: Sesulo se jim je gospodarstvo. Najeli so me, da jim ga postavim nazaj na noge.

ALICA: Nisem vedela, da te svet še vedno ima za resnega strokovnjaka.

PROFESOR: (*zajame sapo in si natovori nahrbtnik*) Če se ne bi norčevala iz mene, bi te vzел s sabo. Ampak tvoja glava je še polna otročarij. Bila bi mi v napoto in breme. Prestar sem za take reči, zato grem sam.

ALICA: Srečno pot.

PROFESOR: Takoj po osvežilni kopeli v tistem ribniku.

ALICA: Tisto ni ribnik, stric, ampak eno od Triglavskih jezer!

PROFESOR: Voda je voda. Edini problem je, da se mi peš ne ljubi do tja. Bom kar skočil.

ALICA: A ni predaleč?

PROFESOR: Si pozabila, da sva skoке v zrak vadila že, ko si bila še frkljica?

ALICA: Nisem, stric.

PROFESOR: Že takrat sva z roko v roki brez težav skočila s Kongresnega trga na Ljubljanski grad in z Gradu na Rožnik. Takih stvari ne pozabiš.

(Naredi dva koraka nazaj, da bi si vzel zalet.)

ALICA: Pozabil si, da ne znaš plavati, stric!

(Toda Profesor Skočir se je že odbil od tal tako silovito, kot se žoga odbije od stene, in odfrčal kot žvižgajoča topovska krogla čez jaso in smreke proti gladini jezera.)

ALICA: *(globoko zajame sapo)* Ojoj! Kaj pa zdaj?

(Si vzame zalet in poleti za stricem Skočirjem.)

(Tema. Slišimo strahovito bučanje, lomljenje, treskanje, pljuskanje. Potem zavlada tišina. Ko zasije svetloba, Alica odkrije, da leži, premočena do kože in skupaj s svojim nahrbtnikom, na peščeni plaži ob morju, in da leži na isti plaži, nedaleč proč in nič manj premočen, njen stric Skočir. Skupaj s svojim nahrbtnikom.)

ALICA: Stric! Še nikoli nisem bila tako vesela, da te vidim!

PROFESOR *(se usede pokonci)*: Kaj pa se je zgodilo?

ALICA: Potovala sva v Triniad in Tobago. Potem je prišel cunami, ki ga je sprožil podzemni potres, in ladjo zalučal v zrak, kot da ni težja od škatle vžigalic.

PROFESOR: Nemogoče.

ALICA: Nakar se je s potniki vred potopila. Naju pa je cunami naplaval na ta samotni otok.

PROFESOR: Nimam navade, da bi klel, ampak ta trenutek, naj me vrag pocitra, si prav hudičevo želim, da bi jo imel!

ALICA: Mojbog, stric! Kako da se ne spomniš cunamija? Očitno imaš pretres možganov!

PROFESOR: Nasprotno! Pretres možganov imaš ti, kajti jaz se ničesar ne spomnim, ker se ni nič zgodilo, ti pa si vse kratko malo domišljaš.

(Vstane in si začne ožemati srajco; voda kar curlja iz nje.)

ALICA: Zakaj sva potem popolnoma mokra?

PROFESOR: Spotaknila sva se in padla. V lužo. Ali v ribnik. Možnosti je nešteto.

ALICA: Razen najočitnejše: da naju je na obalo vrgel cunami.

PROFESOR: Če bi to bilo res, se zdaj ne bi odcejala kot dva mačka, ki sta prepozno ugotovila, da spita v pomivalnem stroju, ampak bi morski psi z nama igrali ping pong na dnu oceana!

(Profesor razgrne ožeto srajco na pesek in sede. Alica stopi k njemu, ga prime za glavo in mu jo silovito potrese.)

ALICA: Nekje sem prebrala, da je mogoče pretres možganov nevtralizirati tako, da se glava močno potrese v nasprotni smeri. (*Še enkrat mu krepko potrese glavo.*)

PROFESOR: Nehaj mi stresati glavo, kot da rabutaš hruške v sosedovem sadovnjaku!

ALICA: Očitno deluje! Preveriva, ali se zdaj česa spomniš. Bila sva na ladji, plula sva v Trinidad in Tobago, stala sva ob ograji in zrla čez morje ...

PROFESOR: In ti si rekla, kaj si že rekla?

ALICA: Ne. Ti si rekel. Alica, že nekaj časa zbiram pogum, da bi ti nekaj predlagal, si rekel.

PROFESOR: Predlagal kaj?

ALICA: Da postanem tvoja asistentka!

PROFESOR: Kar ne spremeni dejstva, da moraš ubogati vsako mojo besedo. Če ne vsako, pa vsako drugo. Ali tretjo!

PROFESOR: Si pozabil, da sem jaz tvoj predlog sprejela pod enim pogojem? (*Profesor jo debelo gleda.*) Da si do mene ves čas ljubezniv in prijazen? In mi dovoliš, da ti včasih kakšno zagodem?

PROFESOR: A se ne bi raje vprašala, kje za vraga sva?

ALICA: Prav imaš.

PROFESOR: (*naredi nekaj korakov, sklene roke na hrbtu, dvigne glavo, kot da se ozira daleč čez morje*) Stojiva na plaži otoka Trinidad ali Tobago.

ALICA: Si prepričan?

PROFESOR: Kjer me vlada in narod nestrpno pričakujeta že več dni. Na cilju sva, Alica! Zdaj morava le poiskati najbližjo pot do glavnega mesta.

ALICA: Stric?

PEROFESOR: Prosim.

ALICA: Trinidad in Tobago sta tropska otoka z bujnim zelenjem. Ozri se okrog. Še travne bilke ne vidiš nikjer.

PROFESOR: *(se ozre naokrog)* Nič hudega. Kakor hitro se podava v notranjost, bodo nad nama zanihale palme, zadišalo bo po ananasu in pomarančah. *(Si obleče srajco.)*

ALICA: Močno dvomim.

POTS: Jaz tudi.

(Profesor Skočir in Alica se tako ustrašita, da za dobrih pet sekund otrpneta. Potem se obrneta.)

PROFESOR in ALICA: Ojoj!

2.

(Nedaleč od njiju stoji v sivo oblečen možakar s sivo aktovko v roki in s sivimi coklami na nogah, suh, kot da strada že leto dni.)

ALICA: Kdo pa ste?

POTS: Kdo si pa ti? (*Pogleda Profesorja.*) In kdo ste vi?

PROFESOR: (*se vzravna*) Prof. dr. Skočir iz Slovenije, svetovno znani strokovnjak, ki se redno pojavlja na televiziji. Vaša vlada me je najela kot svetovalca za ekonomske zadeve, ker vam baje trda prede in kmalu ne boste imeli kaj jesti. Sodeč po vašem videzu, je položaj celo hujši, kot sem pričakoval. Ne glede na to prav nič ne dvomim, da ste član komiteja za slavnostni sprejem.

(Sivi možakar se posprehodi okoli Profesorja, kot da si ga želi od bliže ogledati. Potem se posprehodi okoli Alice, ki je očitno naredila nanj nekoliko boljši vtis.)

POTS: Ne, gospod, sem šef urada za izdajanje vstopnih dovoljenj tujcem, ki obležijo na naših plažah. (*Odpre sivo aktovko, vzame iz nje šop obrazcev in jih ponudi Profesorju.*) Izpolnite teh deset obrazcev in se na vsakega podpišite enaindvajsetkrat. Lastnoročno.

PROFESOR: (*vzame papirje*) Pod enim pogojem. Da jih lahko izpolnim v japonščini in se na vsakega podpišem petstokrat tujeročno.

ALICA: (*mu s ploskanjem izrazi moralno podporo*) Bravo, stric!

POTS: V takih primerih velja pravilo, da morate izpolniti obrazce s tremi pisali hkrati in se podpisati tako, da napišete ime in priimek istočasno z velikimi in malimi črkami.

PROFESOR: Kdo si je izmislil taka pravila?
POTS: Komite za izmišljanje neumnih pravil, kdo pa drug?
PROFESOR: Alica, prej si vztrajala, da si moja asistentka, reci kaj!
ALICA: Stric, ta prijazni gospod nama hoče samo povedati, da imajo prebivalci Trinidada in Tobaga smisel za humor.
POTS: Trinidad in Tobago? Kaj pa je to?
PROFESOR: To, človek božji, je država, na tleh katere stojimo!
POTS: Ime te države, gospod, je Poterunija.
ALICA (*globoko zajame sapo*): Poterunija?
PROFESOR: Poslušajte, človek.
POTS: Poslušam.
PROFESOR: Sredi belega dne in na delovnem mestu ste pijani kot žolna. To bom moral prijaviti. Kako se pišete?
POTS (*prijazno*): Pišem se Pots, gospod. Moram vaju cepiti proti mrzlici. Šef sanitarne službe sem.

(Iz aktovke vzame velikaaaansko injekcijo, tako veliko, da niti Alica niti njen stric še nista videla večje.)

POTS: Igla je res nekoliko dolga. Prisiljeni smo jo bili podaljšati. Ugotovili smo, da imajo nekateri ljudje debelo kožo. Zaprta oči in se sklonita.
PROFESOR: Težave imam s hrbtenico ...

(Pots Profesorju z nenadno kretnjo sname očala in mu jih vrže pred noge. Profesor se skloni in tipa po tleh pred sabo. Tudi Alica se skloni, pobere očala. Ko sta oba sklonjena, ju Pots z dolgo iglo zabode v zadnjico, najprej Profesorja, potem še njegovo nečakinjo.)

PROFESOR: Auuuuu!

ALICA: Auuuuuu!

PROFESOR in ALICA *(skupaj)*: Jaauuu!

POTS: Tako. *(Pots pospravi injekcijo v aktovko.)* S tem smo opravili, zdaj pa mi izročita prtljago.

PROFESOR *(si natakne očala)*: Očitno ste pobegnili iz najbolj nore norišnice na svetu! Svojega ogorčenja nad vašim vedenjem ne morem izraziti drugače, kot da vam v obraz povem, da sem ostal brez besed!

POTS: Odlično!

(Od vleče oba nahrbtnika čez sivo planoto v notranjost otoka, dokler ne ostane od njega samo še siva pika v daljavi. Kratka tišina.)

ALICA: Kaj predlagaš, stric?

POTS: Da izkoristiva ta trenutek in se poženeva v beg.

ALICA: Nazaj v morje ali v notranjost dežele?

PROFESOR: Do prvega policaja! Da prijaviva to nesramno tatvino.

ALICA: V mojem nahrbtniku ni bilo nič posebnega. Samo sirov sendvič.

PROFESOR: A veš, kaj je bilo v mojem? Rokopis moje najnovejše knjige *Kako rešiti gospodarske probleme sveta z enim samim zamahom!*

ALICA: Saj jo lahko še enkrat napišeš.

PROFESOR: Pisal sem jo pet let!

POTSY-WOTSY: Dober dan, gospod in gospa.

(Profesor in Alica se počasi obrneta in ugotovita, da stoji pred njima precej obilen, neumno se režoč možakar v uniformi; tudi ta ustvarja vtis, da se je pet dni valjal v pepelu.)

PROFESOR: Policija?

POTSY-WOTSY: Lahko pomagam?

PROFESOR: Neki pobegli norec naju je naplahtal z neko za lase privlečeno štorijo ...

POTSY-WOTSY: Samo trenutek, gospod. Vašo uro, prosim. *(Profesor mu, kot da je hipnotiziran, izroči zapestno uro.)* In vašo, gospodična. *(Tudi Alica mu izroči svojo uro, kot da je hipnotizirana.)* In vašo zapestnico. In vašo ogrlico. In vašo sponko za lase, gospodična. In vse vaše prstane. *(Alica vse preda prijaznemu policistu, kot da počenja nekaj najbolj normalnega.)* Hvala. Na svidenje.

(Potsy-Wotsy si vse nabrano stlači v žepe suknjiča, se obrne in kljub debelosti jadrno odhiti čez peščeno planoto v notranjost dežele.)

PROFESOR in ALICA (*mu vljudno mahata*): Na svidenje ...

(Potem stojita in strmita v tla pred sabo, ne da bi si upala pogledati drug drugemu v oči.)

ALICA: Stric, se ti ne zdi, da sva naredila neumnost?

PROFESOR: Zakaj? Mož postave je posumil, da je nevarni prevarant še vedno v bližini in je sklenil spraviti najine dragocenosti na varno.

ALICA: Brcni me, mogoče se bom zbudila.

PROFESOR: Za brce ne vem, za klofute pa sem že slišal, da človeka hitro prestavijo nazaj v resničnost.

(Alica in Profesor Skočir si začneta deliti zaušnice. Tlesk, odmeva po plaži, tlesk, tumpf, bumf. Beng, bang, bum.)

ALICA: Si zbujen?

PROFESOR: Ne ravno. Sem pa grdo otečen. Zakaj si tako udrihala?

ALICA: Da bi se zbudila, če bi to bile sanje.

PROFESOR: Očitno niso. Ampak prilagodila se bova razvoju dogodkov.

POTS: Zelo pametno.

(Alica in Profesor poskočita in se v zraku obrneta. Pred njima stoji sivi podhranjeni tolovaj, ki jima je

malo prej ukradel prtljago. Ponuja jima nekakšne cikle: manjši par Alici in večjega zaprepadenemu Profesorju.)

PROFESOR: Kaj je to?

POTS: Čevlji, gospod. In vaši, gospodična.

PROFESOR: Mislim, da gre za pomoto.

POTS: Mislim, da ne gre za pomoto.

(Položi večji par cikel Profesorju pred noge. Potem se vzravna in mu pripelje zaušnico.)

ALICA: Ojoj! Tudi jaz mislim, da ne gre za pomoto.

PROFESOR: Poslušajte, vi! Pravkar mi je policist odnesel dragoceno uro, moji nečakinji pa še bolj dragocen nakit. Vi pa mi ponujate nekakšne ... iz česa so sploh narejene te cikle?

POTS: Iz poti, gospod. S poudarkom na o. Tako kot zmoti. Človek se včasih zmoti. *(Pripelje Profesorju še eno zaušnico.)* Včasih pa tudi ne.

PROFESOR: Alica, kaj je že poti?

ALICA: Mislim, da gre za ... aha, že vem ... to je zanesljivo ... ali pa ne ... to je ... aha ... Skratka, zakaj ne vprašaš tega olikanega gospoda?

PROFESOR: Gospod ... *(Pots mu takoj pripelje še eno zaušnico.)* Zakaj naju kar naprej klofutate?

POTS: Samo trenutek. Sledi informativno predavanje.

(Stopi nekoliko proč, potegne iz žepa majhno glineno ploščico, odpihne z nje prah, se vzravna in začne brati.)

POTS: V večini držav je potrošniško in proizvodno blago narejeno iz jekla. Aluminija. Betona. Bombaža. Volne. Živalskih kož. Lesa. Iz snovi, ki jih v Poteruniji ni. Imamo pa poti. Pravzaprav je poti edino, kar še imamo. To pomeni, da je v Poterunijo prepovedano prinesiti karkoli, kar ni narejeno iz poti. Razen izjem. Te pa so tiste redke stvari, ki ne bi mogle biti narejene iz poti. Takih stvari pa sploh ni. *(Si porine ploščico nazaj v žep.)* Ste razumeli predavanje?

PROFESOR: Kdo pa je bil predavatelj?

POTS: Profesor Potter Potts, od države pooblaščen in informator neinformiranih tujcev.

PROFESOR: Pa me lahko profesor Potts informira o tem, kam so izginile najine stvari?

POTS: Postale so poti žolca! Potty-Wotty jih je sfaširal!

ALICA: Potty-Wotty?

POTS: Kdo pa drug? Potty-Wotty, carinski razkrojevalec pomotoma uvoženih nezaželenih in skrajno škodljivih snovi ter predmetov. Podobno usodo je namenil vajinim čevljem. Ko se končno odločita, da jih sezujeta in si obujeta poti sandale. Čim prej, tem bolje!

(Alica in Profesor si bez ugovora sezujeta čevlje in jih izročila nestrpnemu Potsu. Ta si jih stlači pod pazduho in odkorači v sivo notranjost dežele.)

PROFESOR *(zavpije za njim)*: Kam pa greste?

POTS *(iz daljave)*: Organizirat vajin prevoz!

(Kratka tišina.)

PROFESOR: Alica, na kateri obali bi pristala, če bi zdajle skočila v zrak in poletela čez morje?

ALICA: Mislim, da kar sredi oceana, stric. *(Obuje si poti cikle in naredi nekaj nerodnih korakov. Ugotovi, da grdo škripajo.)* Nekaj sva pa le dobila, a ne?

3.

(Zasliši se nenavadno hrumenje: kot da se približuje orkester, ki ga sestavljajo baker, tovornjak za odvoz smeti, dirkalni avto in poskakujoč pralni stroj z ropotajočo centrifugo. Pojavi se nenavadno vozilo. Ob pogledu nanj se je skoraj nemogoče odločiti, ali spominja bolj na čoln ali avtomobil ali nemara na ponesrečeno kombinacijo obojega, če ne celo česa tretjega. Ali četrtega. Edino, o čemer ni dvoma, je to, da za volanom sedi Poter Pots, poleg njega pa debelko v policijski uniformi, ki naj bi mu bilo ime Potsy-Wotsy.)

POTS: Taksi za vas, gospod.

POTSY-WOTSY: In za vas, gospodična.

PROFESOR: Kam pa naju misli gospod taksist odpeljati?

POTS: Okoli vogala in veselo naprej, kakor se reče.

POTSY-WOTSY: In veselo naprej! (*Zaploska kot otrok, ki se veseli izleta na morje.*)

ALICA: Mojbog, kako sploh prenesete takšen hrup? Ušesa mi bo razneslo!

POTSY-WOTSY: Se ne splača. Če bi ušesa bila narejena iz poti, bi imela od črepinj vsaj minimalno korist, ker pa niso, jih raje obdrži tam, kamor ti jih je Bog prilepil. Haha! Haha!

PROFESOR: Kakšen mora biti hrup šele na avtocestah! Brez mašil za ušesa bi normalen človek težko preživel.

POTS: Gospod! (*Objame Profesorja, kot da stiska k sebi izgubljenega brata.*) Dali ste mi genialno idejo za nov poti izdelek! Poti mašila za ušesa! Vidim, da ste izumitelj prvega ranga. (*Mu pošepne v uho.*) Morava skleniti zasebni dogovor. V izjemno korist obeh, o tem ne dvomim.

PROFESOR: Tudi jaz ne. (*Pripelje Potsu zaušnico.*) Vendar je vse odvisno od tega, kateri od naju bo drugega prej poučil o osnovnih pravilih vljudnosti.

POTS: Strinjam se. (*Profesorju vrne zaušnico.*) Zdaj pa oba vljudno prosim, da sedeta v taksi.

POTSY-WOTSY: En dva tri!

PROFESOR: Alica, kaj priporočaš kot asistentka?

ALICA: *(se namesti na enega od dveh zadnjih sedežev v vozilu)* Kot je rekel gospod: okoli vogala in veselo naprej.

POTSY-WOTSY: Veselo naprej!

(Vozilo se premakne in se krožno premika po odru.)

PROFESOR: Kako pa se reče temu ropotomobilu?

POTS: Potiyota Mark 2 Super 16V.

PROFESOR: Pa je v tej vaši državi veliko prometnih nesreč?

POTS: Precej manj kot predvideva državni načrt. Resen problem, a trudimo se, da bi stvari izboljšali.

(Vozilo odpelje z odra. Strahovit pok, drobljenje, ropotanje. Naslednji pogovor poteka za kulisami.)

PROFESOR: Joj! Moja očala!

ALICA: Tukaj, stric! A si cel?

PROFESOR: Ne. V glavi mi zija velika razpoka.

ALICA: Kje?

PROFESOR: Tukaj!

ALICA: To so tvoja usta!

PROFESOR: Še nikoli niso bila tako velika!

ALICA: Zapri jih, pa bodo manjša. Večji problem je, da sva ostala brez voznika in Potsy-Wotsyja.

PROFESOR: Prava reč. S prvim bi se dalo kaj zmeniti, drugi pa je, oprosti izrazu, debil.

(Po štirih prilezeta nazaj na oder.)

ALICA: Meni je kar simpatičen. Spominja me na dva gospoda, ki sem ju srečala v deželi onkraj ogledala. Prvi se je imenoval Cepetin, drugi Cepetaj.

PROFESOR: Oh! Saj sta tukaj!

(Pots in Potsy-Wotsy po štirih prilezeta nazaj na oder.)

POTS: Ne vem, kdaj sem bil nazadnje tako zadovoljen s sabo! Oba avtomobila odpisana! Brez zadrege se lahko pohvalim, da je bil to zelo ploden dan.

PROFESOR: Kdo pa je zakrivil nesrečo?

POTS: Jaz, kdo pa drug! Navedel vaju bom kot priči.

PROFESOR: Bognedaj.

POTS: Dobro sta videla, da sem namerno zavil na drugo stran ceste. Menda me ne bosta, po vsem, kar sem storil za vaju, pustila na cedilu?!

POTSY-WOTSY: Menda res ne!

PROFESOR: In naprej, gremo peš?

POTS: A se šalite? Policaji so že na poti. Pripeljali mi bodo nadomestno vozilo.

POTSY-WOTSY: In potrdilo!

POTS: In potrdilo, da sem opravil družbeno koristno delo.

PROFESOR: Alica, mi lahko pripelješ še eno zaušnico? Morda pa vendarle sanjam.

ALICA: Raje ti meni, stric.

POTS: Bom kar jaz ustregel obema. *(Najprej dobi klobuto Profesor, potem Alica.)* Še sanjata?

(Tema.)

4.

(Ko se prižgejo luči, naši junaki pridejo v sivo sobo.)

PROFESOR: Kje pa smo?

POTS: Prišla sta k meni na čaj.

(Pomigne Potsy-Wotsyju, ki nemudoma postavi v sredino sobe poti mizico in tri poti stolčke. Potem izgine skozi vrata v sosednji prostor.)

PROFESOR: Kako ste že rekli, da se imenuje glavno mesto?

POTS: Potington.

PROFESOR: Vse je narejeno iz poti. Stavbe, pločniki, ulice, prometni znaki, ropotomobili. Celo koši za odpadke.

POTS: Celo.

PROFESOR: Zakaj prebivalci s tako vnemo mečejo skozi okna stole, mize, omarice, lonce? In zakaj se vse razleti, kot da je narejeno iz poti?

POTS: Zato, ker *je* narejeno iz poti.

ALICA: *(zre skozi okno)* Celo drevesa.

POTS: Moja zamisel, če naj se pohvalim. Ko je izginilo zadnje leseno drevo, smo sklenili na ulice postaviti nadomestke. Za dekoracijo. Razpisali smo natečaj z nagradami, zato so vsa drevesa v Potingtonu zelo izvirna, od prvega do zadnjega izdelki uglednih umetnikov.

(Nenadoma se zamajejo tla. Profesor Skočir iztegne roke, da bi se česa oprijel, tudi Alica zakrili. Poter Pots se le vajeno razkorači. Sliši se votlo donenje.)

PROFESOR: Potres?

POTS: Nekoč smo temu res rekli potres. Zdaj pa že dolgo ne. Skozi votline rudnika pod mestom je zapihal veter.

PROFESOR *(se zgrozi)*: Poti izkopavate izpod mesta?

POTS: Saj ga nikjer drugje ni.

PROFESOR: O moj bog!

ALICA: Hočete reči, da lahko mesto zgrmi v votlino pod nami?

POTS: Seveda. To se lahko zgodi vsak trenutek. Ker pa nihče ne ve, kdaj bo ta trenutek napočil, smo se naučili živeti, kot da sicer enkrat bo, nikoli pa ravno *ta* trenutek.

PROFESOR: Hvala za jedrnato obrazložitev poterunske logike.

ALICA: Joj, stric, kako sva lahko pozabila, da naju pričakuje vlada države Trinidad in Tobago? Pogodbo imaš.

PROFESOR: *(pokaže skozi okno)* Zakaj odstranjujejo oni veliki kip?

POTS: Ker kipe velikih mož zgodovine postopoma premeščamo pod zemljo, da bi z njimi podprli popuščajčo zemeljsko skorjo. Tako ti možje opravljajo zgodovinsko vlogo celo še po smrti.

PROFESOR: Ampak velikih mož zgodovine ne more biti veliko.

POTS: Res ne. Zato smo pred nekaj meseci nehali kremirati trupla. Zdaj jih balzamiramo in odvažamo v podzemne votline. Tam jih sestavljamo v podporne stebre.

PROFESOR: In tako so državljani zgledni podporniki družbe celo še po smrti.

POTS: Kaj lepšega?

PROFESOR: Ampak ...

(Potsy-Wotsy prinese tri poti skodelice in poti ročko. Položi jih na poti mizico, se prikloni in raztegne usta v ustrezljiv nasmeh.)

POTS: Okoriščamo se tudi s črepinjami. Reciklaža je pri nas dosegla vrhunec.

ALICA: Stric, nujno te prosim za nekaj besed na samem!

(Nestrpno zacepeta in zamahne z roko. Pri tem pomete z mizice eno od poti skodelic, ki pade na tla in se razbije.)

ALICA: Joj, zelo mi je žal.

POTS: Potsy, obrazec.

(Potsy-Wotsy iz žepa nemudoma potegne rjavkast listič in sivkast svinčnik ter oboje izroči Alici.)

POTS: Vpišite datum in na kratko opišite predelani predmet, gospodična. Naredite to vsakič, ko kaj reciklirate. Obrazce pobirajo ob koncu meseca. *(Se obrne k Potsyju.)* Daj nekaj obrazcev tudi gospodu.

(Potsy-Wotsy nemudoma izvrši ukaz. Pomete ostanke skodelice in jih meni nič tebi nič zabriše skozi okno na pločnik.)

PROFESOR: So kazni zelo visoke?

POTS: Nasprotno. Ministrstvo za proizvodnjo črepinj podeljuje razbijalcem mesečne nagrade za družbeno odgovornost. Če ste zelo uspešni, lahko postanete častni član Zveze mojstrov razbijačev! Z mojim priporočilom, seveda. Enako vi, gospodična.

PROFESOR: Ne počutim se dobro. *(Zruši se na enega od treh poti stolov.)*

(Poter Pots pomigne Potsy-Wotsyju. Ta iz žepa takoj potegne velikanski poti termometer in ga porine Profesorju med zobe.)

POTS: Gospod, kot ste verjetno že uganili, sem poleg vsega drugega predvsem podjetnik. Organizator poti proizvodnih procesov, izumitelj novih poti izdelkov. Z drugimi besedami, poti vseznalec. Nisem edini v Poteruniji, sem pa eden redkih. Zato mi moji rojaki izkazujejo spoštovanje, za katero si upam trditi, da je pristno.

ALICA: To pa zveni kot samohvala.

POTS: Hočem, da prebivate v moji hiši. Izumiti morate najmanj en poti izdelek na dan. V zameno vam ponujam prenočišče in hrano. *(Se obrne k Alici.)* In vi, gospodična, kakšne sposobnosti imate?

ALICA: Nobenih.

POTS: Igrate mogoče na kak inštrument?

ALICA: Na bobne, pa še to brez vsakega ritma.

POTS: Znete peti?

ALICA: Znam, pa si ne upam, ker drugi pojejo stokrat bolje.

POTS: Pišete pesmi?

ALICA: Za svoj predal. Tega pa nisem prinesla s sabo, saj je za predal v navadi, da ostane v mizi, v katero sodi.

POTS: Od tega trenutka boste pesmi pisali zame. Imenovani ste za razglaševalko odličnosti mojih

poti izdelkov. Do jutri sestavite pesem o poti mašilih za ušesa.

ALICA: Nemogoče. Moje pesmi so vse o žuborečih potokih, zelenih jasih, oblačkih na modrem nebu.

POTS: Takih stvari pri nas ni. Pri nas je vse samo poti, poti, poti, poti. Ne glede na to, kako zelo smo se tega naveličali.

ALICA: Pa je res vse narejeno iz potija? Tudi obleke, posteljnina, vilice, žlice? To se mi skoraj ne zdi mogoče.

POTS: Narejeno iz poti, se reče. Poti je beseda, ki se ne sklanja.

ALICA: Zakaj ne? Saj se sklanja z lahkoto. Poti, potija, potiju, potija, pri potiju, s potijem.

POTS: Kljub temu je poti beseda, ki je nihče ne sklanja, ker tako zahtevata tradicija in navada. *(Mimogrede potegne Profesorju Skočirju iz ust termometer.)* Dvainštirideset!

ALICA: Stric! Kako se počutiš?

(Profesor prazno strmi v najbližjo steno. Alica mu z roko pomaha pred očmi. Ne odzove se.)

POTS: Gospod je v začetnem stanju poti mrzlice. Kaže, da cepivo ni prijelo.

ALICA: Poznam vse bolezni, za to pa še nisem slišala.

POTS: Poti mrzlica je duševna neznajdenost, ki sledi nenadnemu soočenju s poti logiko.

ALICA: A je nevarna?

POTS: Lahko ima neprijetne posledice.

ALICA: Kakšne?

POTS: Recimo takšne, da se bolnik, ki ne okreva popolnoma, spremeni v potsy-wotsyja. Potsy-Wotsy je bil svoje čase povprečno inteligenčen možakar. Potem se ga je lotila poti mrzlica, ki je ni prebolel, posledice pa so vsem na očeh. A ne, Potsy-Wotsy?

POTSY-WOTSY: Da, da. Jaz sem posledica rezultata. Ali rezultat posledic. Ni mi jasno. Mogoče oboje. Ha ha! Zelo sem vesel. Lepo je biti potsy-wotsy. Nobene skrbi. Nobenih naporov. (*Dvigne roke in se počí po stegnih.*)

ALICA: Ampak jaz nočem, da bi stric postal potsy-wotsy! Dajte mu vendar zdravilo, odpeljite ga k zdravniku!

POTS: Zdravilo je samo eno. Bolnik mora postati izučen poter, pa izginejo vsi simptomi, takoj in za vedno. Pouk ni zahteven, predavanja se lahko začno ta trenutek. Za oba hkrati.

ALICA: Jaz ne mislim postati izučen poter.

PROFESOR: (*nenadoma oživi in vsdtane*) Jaz tudi ne. Takole bom rekel, pa brez zamere. Sem ekonomski svetovalec in to mislim ostati.

ALICA: (*zaploska*) Bravo, stric!

POTS: Če niste izučen poter, mi ne boste v večjo korist, kot je bolha zajcu. Vsakdo je kvalificiran poter v Poteruniji, celo Potsy-Wotsy. Lahko se zaneseta, da vaju bom naučil vse, kar vem.

PROFESOR: Vi naju boste učili?

POTS: Kdo pa drug? Saj sem vendar glavni inštruktor!

PROFESOR: Prav nič ne dvomim, da ste tudi direktor poterunskega turističnega urada.

POTS: Ne, to pa je Potsy-Wotsy.

PROFESOR: Težko verjamem, glede na gospodove umske zmogljivosti.

POTS: Saj ravno zato. Ker smo zadnjega turista v teh krajih opazili pred petimi leti, je položaj direktorja idealen za Potsy-Wotsyja, saj mu ni treba v službo, ker nima nobenega dela.

POTSY-WOTSY: Nobenega!

PROFESOR: Škoda. Upal sem, da mi bo lahko povedal ime najboljše restavracije v Potingtonu.

POTS: Ime najboljše restavracije v našem mestu je Riba.

PROFESOR: In kje jo najdeva?

POTS: Na vsakem vogalu. Vse restavracije se imenujejo Riba. Vse so najboljše in vse ponujajo zamenito poterunsko jed, pečene ribe.

ALICA: Ne maram rib.

PROFESOR: Jaz tudi ne. Kje se dobi kaj drugega?

ALICA: Nikjer. Eden od stranskih učinkov našega gospodarskega čudeža je bilo popolno uničenje vseh vrst živalstva in rastlinstva. Vključno, hvalabogu, uši in bolh. Zato vsi, ki ne bi radi umrli od lakote, jemo ribe. Žal jih tudi jaz ne maram kaj prida, zato sem, kot ste morda opazili, bistveno manj obsežen

kot Potsy-Wotsy. Tudi on ne mara rib, vendar se tega zaradi posledic poti mrzlice ne zaveda, in je prepričan, da namesto rib je govedino. In ker mu je govedina všeč, kar ne more nehati.

ALICA: Poslušajte, gospod! (*Odrecitira pesmico.*)

*Profesor in jaz
nisva tukaj za špas,
še manj zato,
da bi jedla sardine,
zato vam rečem na glas,
da je skrajni čas,
da profesor izgine,
z njim pa jaz.*

POTS: Sijajno!

POTSY-WOTSY: Sijajno!

ALICA: Stric, en, dva, tri, greva!

PROFESOR: (*strmi v vrvenje na trgu, potem se obrne*)

Alica, tudi v življenju dvanajstletne deklice pride trenutek, ko mora ravnati odraslo in odgovorno.

ALICA: Odraslo in odgovorno je, da se pobereva od tu kakor hitro mogoče! Tukaj so vsi popolnoma nori.

PROFESOR: Moja dolžnost je, da Poterunce rešim pred zanesljivim propadom. Tvoja pa, da mi po svojih najboljših močeh pomagaš.

ALICA: Najboljše sem pozabila doma.

PROFESOR: Kadar ni mogoče narediti koraka nazaj, ga je treba naprej, pa čeprav v neznano.

ALICA: *(si obriše solze)* Kaj to pomeni?

PROFESOR: To pomeni, da se bom vpisal v tečaj za izučene poterje, ti boš pa napisala pesem o poti mašilih za ušesa.

ALICA: Ne bom.

PROFESOR: Boš.

ALICA: Ne bom.

PROFESOR: Boš.

ALICA: *(se vda)* Prav. Kdaj začneva?

POTS: Kar zdajle.

PROFESOR: Pod enim pogojem, vseznalec Pots. Da me seznanite s člani poterunske družbene smetane.

POTS: Nič lažjega. Smetano poterunske visoke družbe imate pred sabo!

5.

(Pots pomigne Potsy-Wotsyju, ki iz žepa potegne rjavkasto ploščico in začne brati.)

POTSY-WOTSY: Pred vami stoji eden glavnih arhitektov poterunskega gospodarskega čudeža. Njegov posmrtni spomenik bo izjemno velik. Po premestitvi pod zemljo bo podpiral zemeljsko skorjo najmanj sto let! Tako zaslužen je nekajkratni doktor in večkratni profesor Poter Pots za dinamičnost našega gospodarstva, da ga ni mogoče prehvaliti. Prav njemu

gre največja zasluga za to, da je danes skoraj vse narejeno iz poti. Vsi se spominjamo dni, ko je poti bila le umazana glina, iz katere so izdelovali poceni posodo in drugo kramo. Danes je poti snov, na kateri počiva naša civilizacija. Edini problem, s katerim se vse bolj soočamo, je posledica naših uspehov: kako bi tej civilizaciji obstoj še malo podaljšali. Zato je večkratni profesor Pots iz občutka odgovornosti za usodo otoka pred nekaj dnevi najavil kandidaturo za predsednika Poterunije. Samo ta položaj mu bo omogočil, da izvede reforme, ki bodo preložile breme iskanja dolgoročne rešitve na ramena naših potomcev. *(Si porine ploščico v žep.)* Kot šef njegove predvolilne kampanje ob koncu vzklikam: Živel, gospod kandidat! Živel, gopod predsednik!

POTS: Hvala, Potsy-Wotsy.

PROFESOR: Vse do vrha in neizprosno naprej. Čestitam. Alica, izmisli si pesmico za gospoda, ki kandidira za predsedniško mesto.

ALICA: Ne morem, ker bo to najslabša pesem, kar sem jih kdaj napisala.

PROFESOR: Potrudi se, mogoče bo vsaj povprečna.

ALICA: Še žal ti bo. *(Odrecitira.)*

*Kadar se naš kandidat česa loti,
je vse narejeno iz poti,
za narodov blagor se nikoli ne zmoti,
zato naprej po predsedniški poti!*

POTS: Genialno! Kot dober poznavalec klasične poezije si ne morem kaj, da ne bi bil odkrito navdušen. Škoda je le, gospodična, da tega ne znate zapeti.
ALICA: Če hočete slišati še kaj slabšega, bom pesem tudi zapela.

(Zapoje; zelo slabo. Profesorju je nerodno.)

POTS: *(vzhičen)* Hvala, gospodična! Hvala za demonstracijo upravičenosti predloga, ki ga bom zdajle navedel. Potrebujem šefa predvolilne kampanje. Nekoga, ki bo znal volivcem priljubiti moje zamisli in jih hkrati odvrniti od želje, da bi preverili, ali so uresničljive.

POTSY-WOTSY: Gospod kandidat, šef predvolilne kampanje sem vendar jaz!

(Pots mu pripelje zaušnico in se obrne k Alici.)

POTS: Potrebujem, skratka, nekoga, ki volivcev ne bo nagnal v tabor mojih nasprotnikov že s svojo pojavo, ampak jih bo iz njihovega privabil k meni. To ste lahko samo vi.

ALICA: Jaz?!

POTSY-WOTSY: Gospod kandidat –

(Pots mu pripelje dve zaušnici, prvo z leve, drugo z desne, potem se znova obrne k Alici.)

POTS: Vi, gospodična, z vašim ubranim petjem, o kakršnem Poterunci lahko le sanjajo. Pri nas je že dolgo vse razglašeno, nihče ne zna peti, nihče ne bere poezije, zadnja pesniška zbirka je izšla pred desetimi leti. Vi pa vnašate v zaprašeno ozračje tega mesta dih mladosti, radosti in harmonije, ki bo prebivalstvo očaral in celo največjim dvomljivcem vlil upanje, da še imamo prihodnost.

ALICA: Oh, ne vem, kaj naj rečem.

POTS: (*si pomane roke*) Potem sva zmenjena.

ALICA: Gospod Potsy-Wotsy. Še vedno ste šef predvolilne kampanje. In jaz sem še vedno stričeva asistentka. Podpisala sva pogodbo, in pogodbe je treba spoštovati, a ni tako, stric?

PROFESOR: Problem je namreč ta, gospod predsedniški kandidat, da Alica noče menjati službe in je pripravljena izvrševati izključno moje zamisli.

POTS: Prav vaše zamisli so tisto, na kar računam, če naj bo moja kampanja uspešna. Zato predlagam, da se pridružite moji ekipi kot minister za gospodarstvo!

POTSY-WOTSY: Gospod kandidat, a niste tega mesta obljubili meni?

POTS: Prav imaš, Potsy-Wotsy. In kakšne so tvoje zamisli za uspeh predvolilne kampanje?

POTSY-WOTSY: (*se zmede*) Zamisli ... Aha ... Čakajte ... Zamisli ... Moje zamisli so .. Aha! ... Razumem ... Zamisli!

POTS: *(mu pripelje dve strahoviti zaušnici)* Hvala, Potsy, za ta izjemen miselni napor. Brez dvoma ti je zdaj potreben počitek, zato predlagam, da nam končno skuhaš čaj, na katerega čakamo vse od prihoda.

POTSY-WOTSY: Prav to je bila moja zamisel! *(Odhiti v sosednji prostor.)*

PROFESOR: Skratka, vseznalec Pots, ponujate mi –

POTS: Pod pogojem, da bom zadovoljen, seveda. To pa je v celoti odvisno od vaju. Ker je časa malo, bom takoj sklical sestanek komiteja za pripravo predvolilne kampanje.

PROFESOR: Še prej bi tudi jaz postavil dva, tri pogoje.

POTS: *(užaljeno)* Pogoje postavljam jaz. Če jih postavljamo vsi, ne bomo nikamor prišli. Tako se ne dela.

(Kot da se je nenadoma spomnil nečesa nujnega, Profesorju pripelje krepko zaušnico. Ki mu jo profesor Skočir nemudoma vrne.)

PROFESOR: Res je, gospod kandidat, tako se ne dela. Še posebno ne, ker brez moje pomoči ne boste nikoli postali predsednik. Razen če imate tudi sami kakšno zamisel.

POTS: Imam jih, toda vse mi ukrade moj nasprotnik, sedanji predsednik Poterspot, ki me je na volitvah že enkrat porazil in je prepričan, da bo tudi tokrat

izvoljen. Ne ve, da sem iznašel način, kako njemu ukrasti ideje!

PROFESOR: Zakaj potem potrebujete mene?

POTS: Ker so njegove ideje zanič! Lahko nas pripeljejo samo še korak bliže velikemu padcu.

ALICA: Ojoj!

POTS: Ampak tokrat bom Poterspota pometel v smetnjak zgodovine. Imam orožje, ki ga on nima.

PROFESOR: Poti bombo?

POTS: Nekaj hujšega. Čustveni faktor.

PROFESOR: Čustev še niste spremenili v podporne stebre?

POTS: Bodimo odkriti. Poterunci nimajo, kakor bi temu rekli, življenja, ki bi ga bilo vredno živeti. Zjutraj v poterunarno, ob tekoči trak, s katerega prihajajo poti izdelki, potem v trgovine, da nakupijo poti izdelke, potem v razbijalnico, kjer razbijajo poti izdelke, potem pred televizor, da poslušajo poročila o tem, kako je premalo črepinj za podporne stebre, poročilom pa vedno sledi nagovor senilnega Poterspota, ki jih prepričuje, da je vse v najlepšem redu. In vsak dan enako! Pogrešajo nekaj lepega. Sanje. Svežino. Pesmi.

PROFESOR: In vi jim boste vse to ponudili.

POTS: Predstavljajte si, da se pred poterunskim ljudstvom pojavi predsedniški kandidat, ki mu ob strani stoji lepa, mlada, pametna deklica. Poterspot bi se sesul hitreje kot poti avto pri čelnem trčenju z buldožerjem!

ALICA: Ojoj!

PROFESOR: Kako pa bi mlada pametna deklica bila povezana s predsedniškim kandidatom?

POTS: Kot izgubljena in znova najdena hčerka! Ki jo je plima po brodolomu naplavila na poterunsko obalo. Skupaj z njenim stricem, starejšim bratom lepe tuje gospe, ki jo je predsedniški kandidat srečal pred trinajstimi leti med diplomatskim obiskom v Parizu.

ALICA: Stric, a te lahko še enkrat spomnim, da sva namenjena v Trinidad in Tobago?

POTS: Mama je nesrečno umrla, oče in hči pa sta se po diktatu usode našla. Vprašam vas: katera Poterunka bi se znala upreti taki zgodbi? In kateri Poterunec ne bi volil tako, kot bi mu njegova žena ukazala? Mislim, da je naša selitev v predsedniško palačo samo še vprašanje časa!

(Alica in stric Skočir se spogledata, srkneta čaj, ki ga je Potsy-Wotsy pravkar nalil v skodelice, in obsedita.)

POTS: Potsy, kaj za enega čaja pa si nam skuhal? Gospodična Alica in profesor sta tako bleda, da bosta vsak čas omedlela. *(Pripelje Potsyju zaušnico.)*

PROFESOR: *(odloži skodelico in se dvigne na noge)* Gospod predsedniški kandidat, se spoh zavedate, kdo je gospodična Alica?

POTS: Vaša nečakinja.

PROFESOR: Ne samo to.

POTS: Tajnica.

PROFESOR: Ne samo to.

POTS: Asistentka. Lahko se dogovoriva za odkupnino.

PROFESOR: Se zavedate, da je v otroških letih padla skozi zajčjo luknjo in zaslovela po celem svetu? Da sta bili o njej napisani dve knjigi, ki ju še zdaj ponatiskujejo? Da je pri dvanajstih diplomirala na treh univerzah hkrati? In da je za diplomsko delo na eni od treh poskušala dokazati, sicer brezuspešno, vendar skrajno pogumno, da lahko dva trenutka obstajata ne samo zaporedoma, ampak tudi hkrati? In da ima pomembne slavne prijatelje, med katerimi so Glava-Mož, Snežna kraljica in Nori Klobučar?

POTS: Kot sem rekel, domenila se bova za odškodnino.

PROFESOR: Moja nečakinja ni naprodaj.

POTS: Odklanjate mojo ponudbo?

PROFESOR: In če jo?

POTS: V tem primeru pravilo zahteva, da vam Potsy med noge položi ročno granato in jo detonira tako, da bo večina fragmentov poletela navpično navzgor. Potsy?

(Potsy-Wotsy odhiti v sosednji prostor in se vrne s sivo napravo, ki je podobna glasno tiktakajoči uri. Previdno jo položi profesorju Skočirju med noge.)

POTS: Ker imam poleg drugih nazivov tudi diplomo iz humanističnih ved, se bom vedel humano. Imata pet minut za premislek. Ko se s Potsyjem vrneva, hočem videti dvoje. Prvič, da sta navdušena nad mojo ponudbo, in drugič, da je vajino navdušenje pristno!

(Pomigne Potsyju in skupaj se umakneta v sosednji prostor.)

6.

PROFESOR: *(po dolgem premoru)* Pet minut, v primerjavi z večnostjo, ni ravno dolga doba.

ALICA: Pusti filozofijo, stric, ne ujema se z barvo tvojih nogavic.

PROFESOR: Nisem pričakoval, da boš mirno gledala, kako mi med nogami tiktaka tempirana bomba.

ALICA: Stric, sam si rekel, da nisem naprodaj!

PROFESOR: Čez nekaj minut bova predelana v gradivo za podporni steber.

ALICA: Pa bova.

PROFESOR: Alica, saj si lahko predstavljaš, da igraš vlogo izgubljene in najdene hčerke v šolski predstavi!

ALICA: Ne bom.

PROFESOR: Bi res rada, da izgineva iz te zgodbe, preden se je začela?

ALICA: Ne vem, od kod se je pojavila ta moja trma.

Pomagaj mi, stric. Naredi kaj!

PROFESOR: Če se za trmo odloči dvanajstletna deklica, ni zdravila.

ALICA: Kaj pa če bi kar nehala?

PROFESOR: Saj ne moreš, sebi navkljub.

ALICA: Res ne morem. Žal mi je.

PROFESOR: Lahko bi seveda odprla okno in skočila na cesto, saj sva oba Skočirja. Ampak tega bi se morala spomniti prej, zdaj je prepozno.

ALICA: Mogoče pa ni. Mogoče bi jaz skočila do okna in ga odprla, potem pa skočiva oba in poletiva na drugo stran trga. Od tam pa naprej, kot dve kobilici.

(Alica skoči k oknu, toda še preden ga odpre, se na trgu sproži strahovit hrup: mešanica zvonjenja, siren, kričanja, tekanja in vsesplošne zmede, ki zveni, kot da se je začel konec sveta.)

PROFESOR: Kaj se dogaja?

(Še vedno se ne upa premakniti s svojega mesta, da ne bi po nerodnosti sprožil bombe.)

ALICA: Ljudje tekajo sem ter tja in vpijejo: Padamo, padamo!

PROFESOR: Potem se je začelo.

ALICA: *(hitro zleze pod mizo)* Stric! Če me imaš vsaj malo rad, ne dovoli, da se vdrejo tla pod nami!

PROFESOR: Tukaj, žal, odpove celo moja pamet.

ALICA: Krila! Edina rešitev!

PROFESOR: Odlična ideja, vendar prepozna.

(Iz sosednjega prostora se vrneta Poter Pots in Potsy-Wotsy. Čeprav slišata trušč na trgu, sta popolnoma mirna.)

PROFESOR: Saj vendar padamo! Se nič ne bojita?

POTS: Česa? Neumne vaje, ki si jo je izmislil slabomni Poterspot?

ALICA: *(nemudoma zleze izpod mize)* Vaje za kaj?

(Pots pomigne Potsy-Wotsyju.)

POTSY-WOTSY: Predsednik Poterspot je izdal dekret, po katerem je treba vsake toliko časa sprožiti alarm, kakršnega bi sprožili, če bi ugotovili, da je zemeljska skorja začela popuščati.

PROFESOR: Ampak če se to redno ponavlja, ne bo na koncu alarmu nihče verjel.

POTS: Natanko tako.

ALICA: Kam bi se pa sploh skrili?

POTS: Nikamor.

PROFESOR: Moram reči, da ima ta vaš predsednik ideje, ki bi se jih sramoval petletni otrok. Gospod kandidat, skrajni čas je, da začnemo razmišljati o predvolilni kampanji. A ne, Alica?

ALICA: *(pohlevno)* Če tako praviš, stric.

POTS: Pospravi granato, Potsy.

(Potsy-Wotsy se skloni, pobere tiktakajoči predmet in ga zaluča ob steno. Profesor in Alica otrpneta, saj pričakujeta eksplozijo. Toda "bomba" se razleteli kot lonec iz porcelana.)

POTSY-WOTSY: Jaz bom izpolnil obrazec, jaz sem predelal bombo v črepinje!

POTS: Seveda, Potsy. Zdaj pa črepinje pospravi. In prinesi liter najboljšega poti žganja, da nazdravimo. In dvajset kozarcev.

(Potsy pomete črepinje in jih zadovoljno odnese v sosednji prostor.)

PROFESOR: Zakaj pa dvajset?

POTS: Rad bi vas seznanil z uglednimi člani poterunske elite, ki so moji najožji sodelavci.

7.

(Ploskne z rokami in kot na ukaz iz sosednjega prostora drug za drugim vstopijo smešen možic z navzgor štrlečimi brki, krepka gospa z obiljem mišic in srepega pogleda ter še en smešen možic, zelo podoben prvemu, vendar z visečimi brki.)

POTS: *(predstavi prvega)* Gospod Potpot. Izumitelj cepiva proti poti mrzlici. Glavni vratar v našem najbolj luksuznem hotelu Poterunija, kjer imajo poleg postelj celo posteljnino. Predsednik odbora za zveze pri združenih medijih. Vodja koordinacijskega odbora Združenja mojstrov razbijačev. Miza je vaša, gospod Potpot.

(Možic z navzgor štrlečimi brki, ki se je rokoval s Profesorjem po vsakem stavku, se na koncu rokuje še z Alico. Potem dvigne mizo, jo odnesel v sosednji prostor, od koder se zasliš zvok lomljenja. Potpot se zadovoljno vrne in se postavi nazaj v vrsto.)

POTS: Gospa Poterola. *(Velikanska gospa s srepih pogledom brez besede stopi naprej.)* Zmagovalka zadnjega tekmovanja v rušenju blokov. Pomožna napovedovalka na poterunskem radiu. Zobozdravnica z zasebno prakso. Kirurg specialist za odstranjevanje potifriniranih žolčnikov. Nadzornica kakovosti podpornih stebrov. Vzemite dva stola, gospa Poterola.

(Gospa z dvema mezincema pobere dva poti stola, ju odnese v sosednji prostor in tam trešči ob steno s tako silo, da se nekaj drobcev priko-trlja celo skozi vrata. Potem se z nespremenjenim izrazom vrne in postavi v vrsto.)

POTS: Gospod Poterunko. (*Možic z visečimi brki stopi naprej in tako močno zaniha z glavo, da mu brki zaplahutajo.*) Minister za merjenje materialnih in populacijskih pritiskov na zemeljsko skorjo. Vodja oddelka za dodeljevanje potitržnih licenc. Pomožni strokovnjak za mumifikacijo trupel v podporne stebre. Zadnji stol je vaš, gospod Poterunko.

(*Gospod Poterunko, nezadovoljen, ker je dobil pol manj kot njegova predhodnica, pograbi stol in ga odnese v sosednji prostor. Tam ga vrže ob steno. Potem po zvokih sodeč srdito skače po črepinjah. Vrne se in se postavi v vrsto.*)

POTS: Da nadaljujemo. (*Spet pomigne možicu z navzgor štrlečimi brkj.*) Gospod Potpot, glavni direktor gostinskega podjetja Riba. Oblikovalec novega modela potijote. Oblikovalec prejšnjega modela potijote. Izumitelj tkanine, v celoti narejene iz poti derivatov. Višji državni tožilec.

(*Možic se prikloni in stopi nazaj v vrsto. Naprej stopi velikanska gospa.*)

POTS: Gospa Poterola, državna izterjevalka neplačanih davkov. Višja svetovalka poterunske narodne banke. Strokovnjakinja za pretepanje porednih otrok.

(*Velikanska gospa se prikloni in stopi nazaj v vrsto, naprej stopi možic z visečimi brki.*)

POTS: Gospod Poterunko, sodnik vrhovnega poti sodišča. Astrolog z uspešno zasebno prakso. Vzdrževalec sistema podpornih stebrov. Odvetnik z zasebno prakso, specializiran za civilne tožbe v zvezi z izbruhi jeze, ki imajo za posledico težke telesne poškodbe. Analitik proizvodnih usmeritev, ki napovedujejo trenutek našega konca. Skladatelj koračnice Good-bye Poterunija.

(Iz sosednjega prostora se vrne Potsy-Wotsy in na pladnju prinese poti vrček žganja, zraven pa dvajset poti kozarčkov.)

POTS: Zdaj pa naš običajni obred!

(Potsy-Wotsy naliže žganje v tri poti kozarce. Potpot, Poterola in Poterunko jih pograbijo, na dušek izpijejo in poženejo ob najbližjo steno. Potem se nekaj časa prepirajo o tem, kateri je svojega vrgel z večjim učinkom, se pravi tako, da se je razletel na čim večje število koščkov. (Tu naj igralci improvizirajo.) Potsy-Wotsy jim natoči še tri kozarčke, ki jih pograbijo in izpijejo še z večjim navdušenjem, prazne pa vržejo ob steno s pravim gnevom. Tokrat je njihov prepir o tem, kateri si zasluži večje priznanje, še hujši in meji že na glasno kričanje. Potsy-Wotsy še tretjič naliže žganje v tri poti kozarčke. Trije člani poterunske družbene smetane jih nemudoma na dušek zvrnejo in jih tokrat, za spremembo, s silovitim zamahom

zalučajo proti stropu, kjer se kozarčki razbijejo in v koščkih popadajo na glave razvnetih poti uničevalcev. "Jaz!" navdušeno vpije možic z navzgor štrlečimi brki in se s pestmi tolče po prsih, "Jaz!" vpije možic z visečimi brki in poskakuje od razburjenja, "Jaz!" kot hripava žaba rega gospa Poterola in ponosno dviga glavo visoko nad oba možica.)

ALICA: Ojoj, še enajst kozarcev.

(V tistem trenutku gospa Poterola oba možica zbije na tla, skoči najprej na enega in potem na drugega. Potem skače po njima, težka kot je, dokler se skoraj ne sploščita.)

ALICA: To pri nas ni v navadi, nekdo bi moral posredovati!

PROFESOR: *(skomigne)* Mislim, da je tukaj treba vse stvari sprejeti, kot da so normalne.

POTS: Potsy!

(Potsy-Wotsy odpre okno in tri pretepače drugega za drugim pomeče na pločnik.)

POTS: *(si pomane roke)* Tako. Pa ste srečali moje najožje zaveznike. Prijetna družčina, se vam ne zdi?

(Luči ugasnejo.)

DRUGO DEJANJE

7.

(Ko se prižgejo luči, ležita Profesor in Alica na tleh in spita. Alica se zbudi, sede pokonci. Potrese strica Skočirja. Ta nejevoljno zazeha in sede pokonci.)

PROFESOR: Zakaj si me pa zbudila?

ALICA: Pa ne, da si kaj lepega sanjal.

PROFESOR: Sanjal sem, kako lepo je, kadar nimaš izbire.

ALICA: Res lepo.

PROFESOR: Ni se nama treba odločati, ali bova spala na mehki ali trdi postelji –

ALICA: Ne, ker so vse postelje predelali v podporne stebre.

PROFESOR: Ni treba izbirati med sto jedmi na meniju –

ALICA: Ampak ribe ti niso všeč, kar priznaj.

PROFESOR: Seveda so mi.

ALICA: Ti si bruhal že po prvem obroku, ne jaz.

PROFESOR: Kriv je moj občutljivi želodec.

ALICA: So ti všeč navade meščanov?

PROFESOR: Katere navade??

ALICA: Se ti zdi normalno kupiti poti pečico v trgovini, potem pa jo že pred vrati razbiti na pločniku?

PROFESOR: Popolnoma normalno.

ALICA: Stric, to ni nekaj, kar bi človek opazil na ulicah Ljubljane!

PROFESOR: Tam pa res ne.

ALICA: Še manj pogosto se v Ljubljani zgodi, da bi prometnik na križišču dve vrsti čakajočih avtov namerno usmeril drugo v drugo in potem zadovoljno opazoval treskanje, pikanje in razbitine okoli sebe.

PROFESOR: Ampak vse to je popolnoma logično.

ALICA: A se šališ?

PROFESOR: V potrošniški družbi je treba trošiti. Več se potroši, več je treba izdelati, več ljudi ima službe, več ljudi ima plačo, da preživi. In več ljudi lahko več potroši.

ALICA: Kdo si je to izmislil?

PROFESOR: Bolj Poteruncem zmanjkuje zadnjega vira, ki ga še niso izčrpali, bolj je treba podpreti zemeljsko skorjo, da ne zgrmijo v votlino. Skratka, vse hitreje uničevati tisto, kar jim uspe izdelati, in vse hitreje izdelovati tisto, kar morajo vse hitreje uničevati.

ALICA: Potem ni rešitve.

PROFESOR: Samo kratkoročno. Dolgoročno je poterunska civilizacija obsojena na veliko strmoglavljenje.

ALICA: In kdo je kriv, da so stvari prišle tako daleč?

PROFESOR: *(turobno)* Odkrito rečeno, Alica, padla sva v veliko godljo. Mogoče sva padla v prihodnost, v svet, kakršen bo čez sto, dvesto let.

ALICA: Pobegniti morava!

PROFESOR: Kam? Letala iz tujih krajev že dolgo ne pristajajo več na otoku, ladjice, kolikor jih imajo, uporabljajo izključno za ribolov. Popolnoma so odrezani od sveta. Če kakšen drug svet še obstaja. Morda je to vse, kar je ostalo od njega.

ALICA: *(se stisne k njemu)* Oh, stric, zakaj nisva padla na otok, kjer prebivajo smešne in nenavadne živali? Smešni ljudje so preveč naporni.

PROFESOR: Kot je rekel kitajski modrec, preden so ga obglavili: kadar ne veš, kaj bi, se prepusti toku dogodkov.

8.

(Soba postane govorniški oder z mikrofonom, zunaj pod oknom pa hrumi zbrana množica. Dva oborožena častnika, eden v rdeči, drugi v modri uniformi, na govorniški oder pripeljeta tresočega se starčka, ki se komaj drži pokonci; morata ga držati vsak pod eno pazduho in ga podpirati.)

RDEČI ČASTNIK: *(zavpije skozi okno)* Dame in gospodje!

(Toda hrup ne pojenja. Zdaj se zadeve loti častnik v modri uniformi, ki zaokroži roke pred usti in zavpije dvakrat glasneje od prejšnjega.)

MODRI ČASTNIK: Tišiiiiiiiiiiiiiiiiina!

(Na trgu zavladata popolna tišina.)

MODRI ČASTNIK: Dame in gospodje! Naš dragi in spoštovani predsednik Poterspot! Aplavz!

(Od zunaj se sliši mlačen aplavz in nekaj žvižgov.)

RDEČI ČASTNIK: Govor, gospod predsednik!

(Potrese starčka, ki bi že zlezel na tla, če ga ne bi predstavnika vojske držala pokonci.)

POTERSPOT: Rad poslušam govore. Se je že začel?

MODRI ČASTNIK: Vi morate govoriti!

POTERSPOT: Saj govorim kar naprej, pa nič ne zaleže! Odpeljita me domov, rad bi gledal potivizijo. Danes je veliki dan konstrukcije!

RDEČI ČASTNIK: Zato smo tukaj, gospod predsednik! Morate ga otvoriti!

MODRI ČASTNIK: A ne vidite, da so vse kamere obrnjene proti vam? Bi se radi osmešili?

POTERSPOT: Osmešil, jaz? Veliki dan konstrukcije je moja ideja! Zgodovina me bo pomnila sto tisoč let! (*Uplahne.*) Ampak zadnje čase imam bolj malo idej. Veste, nisem več tako mlad. Mladost je norost, ki vse prehitro skoči v jarek in pod most.

MODRI ČASTNIK: (*brska Poterspota po levem žepu*) Kje ga imate?

RDEČI ČASTNIK: (*mu brska po desnem žepu*) Kje imate svoj govor?

(Pograbita Poterspota za noge, ga dvigneta v zrak, obrneta tako, da mu glava visi proti tlom, silovito ga potreseteta, potem še nekajkrat, kot da stresata kaj iz vreče. To počneta, dokler predsedniku izpod suknjiča ne pade prepognjen kos papirja. Postavita ga nazaj na noge, častnik v modri uniformi pobere papir, ga razgrne in porine predsedniku v roke.)

RDEČI ČASTNIK: Preberite!

POTERPOST: Nič ne vidim. (*Modri častnik mu natakne potičala.*) Aha! Govor! Prav nič me ni zapustil spomin, kot trdijo moji sovražniki.

RDEČI ČASTNIK: Začnite, gospod predsednik!

POTERSPOT: (*mlačno*) Poterunci! (*Potem, kot da ne verjame samemu sebi, ponovi.*) Poterunci! Ob začetku velikega dneva konstrukcije ... Poterunci! Ob

začetku ... Ob začetku velikega dneva ... (*Nenadoma se prekine, se zastrmi v zrak, kot da intenzivno razmišlja, nato začudeno*) Ta govor sem že enkrat prebral.

RDEČI ČASTNIK: Seveda. Ob otvoritvi zadnjega Velikega dneva konstrukcije.

MODRI ČASTNIK: In vseh prejšnjih.

RDEČI ČASTNIK: Že pet let berete na otvoritvi tega dogodka isti govor. Nihče vam noče napisati novega.

POTERSPOT: Nesmisel! Nihče v Poteruniji nima toliko domišljije kot jaz! Ne bom si dovolil, da me žali vojska, katere vrhovni poveljnik sem. Bi rada postala podporna stebra?

(Častnika za trenutek povlečeta vsak svojo roko izpod njegovih pazduh; predsednik se zamaje in je tik na tem, da se zruši, ko ga častnika znova pograbita.)

MODRI ČASTNIK: Govor!

RDEČI ČASTNIK: Zdaj!

POTERSPOT: (*bere*) Poterunci! Ob začetku velikega dneva konstrukcije, ki je že tretji to leto in nikakor ne zadnji, bi rad še enkrat poudaril temeljni pomen tega edinstvenega dogodka. Se spomnite gesla, ki sem ga izumil za prvo prireditelje te vrste?

MODRI ČASTNIK: Za narodov blagor sosedu poruši hišo!

POTERSPOT: Tako je. Za sosedov blagor poruši narodu hišo! Naj današnji veledogodek poteka v znamenju legendarne poterunske zagrizenosti, zavisti, trme in hudobije. Kolikor več stvari bo na koncu razbitih, toliko – toliko –

RDEČI ČASTNIK: Toliko slajše bodo ponoči sanje vseh Poteruncev.

POTERSPOT: Toliko sanjske bodo ponoči slaščice vseh Poteruncev! *(Se obrne.)* Kaj pa zdaj?

MODRI ČASTNIK: Domov, gospod predsednik.

RDEČI ČASTNIK: Gledat potivizijo.

(Dvigneta ga od tal in ga odneseta z odra. Medtem zaslišimo radijski prenos; v ospredju glas novinarja, v ozadju hrumenje ropotomobilov.)

NOVINAR: In začelo se je! Sedemindvajset bleščeče novih, nepoškodovanih modelov potijote, spektakel brez primere v zgodovini potišporta, zaletavajo se drug v drugega od strani, od spredaj, od zadaj; in zdaj prihaja proti nam že drugi val tekmovalnih vozil, iz druge smeri pa se jim naproti vali sto vozil tretjega vala, vsak trenutek se bodo srečali v sredini, oh, to bo zvenelo kot konec sveta, občinstvo je vse bolj histerično, in evo: trčili so! ...

(Zvok navzkrižnega trčenja množice ropotomobilov.)

(Nenadoma se na govorniški oder povzpnejo Poter Pots in njegovi najožji zavezniki: Potsy-Wotsy, gospa Poterola, gospod Potpot in gospod Poterunko. Poter Pots pomigne s prstom in družčini se brez vidnega veselja pridružita še Profesor in Alica. Prenosa ropotomobilske tekme je naenkrat konec.)

POTS: Dragi moji Poterunci, zavezniki, prijatelji, vsi, katerih oči so uprte v prihodnost!

(Med množico zunaj zavre, najmanj tisoč glasov zavpje "Buuuuuuuuuuuuuuuuuuuu!", skozi okno prileti na oder nekaj poti cokol. "Tekma, tekma, tekma!" ponavljajo vztrajni glasovi med množico.)

POTS: Prav imate! Tekma! Najboljši naj zmaga. Odločil sem se, da prav na današnji dan, ki tako nazorno predstavlja brezplodnost starih pogledov na problem tal pod nogami, naredim konec ugibanjem o tem, ali bom kandidiral za predsednika Poterunije, in oznanim širnemu svetu, da je moja kandidatura zdaj uradna.

("Bravo!" zavpijejo nekateri v množici, "Buuuuuuuuuu!" zatulijo drugi.)

POTS: Ob vaši pomoči bom poskušal to deželo povrniti tja, kjer je bila, preden so jo v lastni dobiček zagledani

kratkovidni politiki pripeljali na rob propada. (*Od zunaj se sliši burno ploskanje.*) Če je med vami še kdo, ki mi ne zaupa, mu sporočam: sodite človeka po njegovih dejanjih in ne po obljubah. Obljub smo zadnjih pet let slišali toliko, da bi z njimi lahko za vedno podprli zemeljsko skorjo. Toda obljub ne moremo predelati v podporne stebre. Zato, dragi rojaki, vam predstavljam gospoda, ki bo po moji zmagi na volitvah postal naš minister za gospodarstvo. To je svetovno znani svetovalec prof. dr. Ljubo Skočir, ki ima toliko genialnih idej, da ne ve, kam bi z njimi.

(Profesor Skočir stopi naprej, se prikloni in je nagrajen s splošnim odobravanjem.)

POTS: Ne samo, da je profesor Skočir v preteklosti rešil gotovega propada Kitajsko, Ameriko, Zimbabve, Tadžikistan in Burundi, kar je že samo po sebi dovolj, da se mu postavi največji spomenik v Poteruniji; profesor Skočir je v rekordnem času postal izučen poter. Še več: včeraj je bil izvoljen za rednega člana Akademije mojstrov razbijačev!

(“Bravo!” zarohni množica zunaj.)

POTS: Zdaj pa, dragi Poterunci, bi vam rad predstavil mlado damo, ki bo v najkrajšem času postala idol

vseh generacij. Gospe in gospodje, izučena poterka,
pesnica in šansonjerka, estradna zvezda poterunske
prihodnosti, gospodična Alica!

*(Alica, ki bi se sicer najraje pogreznila, naredi
dva koraka naprej, se prikloni in strahovito slabo
zapoje.)*

ALICA:

*Poti budilka
ni le znanilka
novega dneva,
je tudi glasilka
sveta, ki se
rojeva ...*

(“Ki se rojeva ...” množica prispeva refren.)

*Poti budilka
je rogovilka,
ki ne okleva;
ko pride ura,
se razleti
in oznani začetek
novega dneva ...*

(“Novega dneva ...” množica prispeva refren.)

(Sledi buren aplavz. Poter Pots se zadovoljno smehlja, Alici je nerodno.)

POTS: Dragi Poterunci, samo genialen ekonomist, kakršen je profesor Skočir, je lahko izumil budilko za enkratno uporabo, ki vas ob nastavljeni uri prebudi tako, da eksplodira. Prodanih je bilo že pol milijona primerkov. In samo genialna šansonjerka, kakršna je gospodična Alica, je lahko s pesmijo o tem poti izdelku osvojila vrh poterunske glasbene lestvice. In samo daljnoviden politik, kakršen je vaš kandidat za predsedniški položaj, si je lahko zagotovil popolno vdanost dveh tako izjemnih ljudi.

(Še en aplavz, nobenih žvižgov, nobenega godrnjanja.)

POTS: Za konec, dragi Poterunci, pa še novica, ki bo odtajala vsaj pol vaših potifriniranih src. Ko je naša državica še izvažala in uvažala in sem veliko potoval po daljnih deželah, se mi je zgodila najlepša stvar v življenju. Zaljubil sem se. Da, zaljubil sem se v mlajšo sestro našega prihodnjega ministra za gospodarstvo, tukaj stoječega prof. dr. Skočirja. Rodila se je deklica po imenu Alica. Potem so stiki z zunanjim svetom bili prekinjeni in Alica je ostala onkraj morja, izgubljena. Dokler se ni zgodil čudež in se je odločila, da bo sama poiskala očeta. In zdaj

je tukaj. Z njo pa njen stric, ki jo je spremljal. Alica hoče biti z očetom, mu stati ob strani v najtežjih trenutkih, mu pomagati, da ta otok reši pogube.

(Se obrne, pograbi Alico za roko in jo potegne naprej. Skupaj se priklonita množici, ki najprej globoko zavzdihne, temu pa sledi toplo, občudujoče ploskanje.)

POTS: Novinarke ženskih revij naj se za intervjuje zmenijo s Potsy-Wotsyjem; kdor prej pride, bo prej na vrsti. Zdaj pa odhajam, dragi Poterunci, kajti čaka nas, vse skupaj, veliko odgovornega dela. Naj živi prihodnost!

(“Naj živi prihodnost!” zahrumi množica.)

9.

(Sestanek ekipe strokovnjakov v Potsovi hiši. Na poti stolčkah sedijo Potpot, Poterunko, Poterola, Alica in profesor Skočir. Poter Pots se sprehaja pred njimi gor in dol. Potsy-Wotsy uslužno stoji ob strani in čaka na navodila.)

POTERUNKO: *(vstane)* Gospod kandidat, ob podpori, ki jo doživljate, je vaša zmaga praktično zagotovljena.

POTS: Praktično že, kaj pa teoretično?

POTERUNKO: *(skrušeno sede)* Tega pa ne vem.

POTEROLA: Če ne veste, bodite tiho.

POTS: Ne smemo si dovoliti niti enega napačnega koraka.

POTERUNKO: Strinjam se.

POTEROLA: A zdaj se pa nenadoma strinjate?

POTS: Stari Poterspot res ustvarja vtis, da je že mrtev, vendar je to samo kamuflaža.

POTERUNKO: Na to možnost nisem pomislil.

POTEROLA: Na katero drugo pa še manj.

POTS: Potsy, imaš pri sebi najnovejšo profesorjevo iznajdbo?

(Potsy-Wotsy navdušeno prikima in seže v žep. Pots se obrne k zmagovalki v rušenju blokov.)

POTS: Gospa Poterola, bi imeli kaj proti, če Potsy-Wotsy to iznajdbo preizkusi na vas?

POTEROLA: Bila bi zelo počaščena.

POTS: Dvignite glavo in zaprite oči.

(Ko gospa Poterola to naredi, Potsy-Wotsy iz žepa potegne podolgovat poti predmet in ji ga z močnim udarcem razbije na glavi.)

POTEROLA: Zakaj pa to?

POTS: Ker preveč govorite in premalo poveste. Jih imaš še kaj, Potsy?

POTSY-WOTSY: Dovolj za vse!

*(Nemudoma razbije podoben predmet na glavi gospo-
da Potpota.)*

POTPOT: Zakaj pa jaz?

POTS: Ker govorite premalo in prav tako premalo
poveste.

POTERUNKO: Zase bi rekel, da govorim ravno
prav.

*(Potsy-Wotsy ga s podologovatim poti predmetom
udari po glavi.)*

POTS: Genialna stvar! *(Seže Potsyju v žep, izvleče
enega od poti predmetov in ga razbije Wotsyju
na glavi.)* Poti utišač! Profesor ga je sicer izumil
zato, ker smo se naveličali klofutanja, a že takoj
je postalo jasno, da je združil prijetno s koristnim.
Končno enkrat bo v poslovnih, družabnih in intim-
nih odnosih vladal red! Proizvodnja komaj dohaja
povpraševanje. Med nami rečeno, celo Poterspot
je naročil tri tovornjake utišačev. Očitno ne more
drugače utišati dvomljivcev v svoji stranki.

POTERUNKO: Kar je še en dokaz –

POTS: *(ga prekine)* Zdaj pa hočem slišati, kako si
predstavljate, da bo Poterspot izgubil, jaz pa zmagal.
Predlagajte mi hitro najboljši način, drugače bom
zamenjal celotno ekipo.

POTERUNKO: *(vstane)* Povečati moramo količino podpornega materiala. Če odstranimo notranje stene iz vseh naših stavb, državnih kot tudi zasebnih, ga bo dovolj vsaj še za eno leto.

POTS: Slike, luči, obešalniki pa naj visijo v zraku?

(Pomigne Potsy-Wotsyju, ki Poterunku na glavi razbije še en poti utišač.)

POTS: *(pogleda Potpota)* Dalje!

POTPOT: *(vstane)* Imam zelo dobro idejo. Mesto moramo postopoma preseliti pod zemljo. Tako bo zemeljska skorja počivala na tovarniških dimnikih in stenah najvišjih stavb. In potem lahko spet gradimo, kajti nove zgradbe ne bodo več obremenitev, ampak dodatna podpora.

POTS: Odpade.

POTPOT: No, saj, ideja pravzaprav res ni vredna ...

(Preden znova sede, mu Potsy-Wotsy na glavi razbije utišač.)

POTS: Gospa zmagovalka v rušenju blokov.

POTEROLA: *(vstane, se odkašlja)* Ljudje ne opravljajo svojih dolžnosti. Obdavčiti moramo vse nerazbite predmete ...

(Potsy-Wotsy se povzpne na prste in ji na glavi razbije dva poti utišača. Gospa Poterola zaprepadena sede.)

POTS: Je to vse, kar lahko predlaga odbor strokovnjakov? Če si bedarijam, ki ste mi jih našteli, upate reči ideje, bi navsezadnje lahko za nasvet vprašal Potsy-Wotsyja.

POTSY-WOTSY: Res imam idejo, gospod kandidat. Zamislil sem si sistem velikanskih balonov od enega konca otoka do drugega, vsak balon z vrvjo pripet ob kavelj v zemlji, in ti baloni bi držali zemeljsko skorjo v zraku.

POTS: Imaš še kaj utišačev?

(Potsy-Wotsy po mišje zastoka, potegne iz žepa zadnji poti utišač in si ga razbije na glavi.)

POTSY-WOTSY: Ideja se mi je zdela v redu.

POTS: Zanič, kot vse druge! Na vseh straneh me obdajajo sami potsy-wotsyji; kako naj človek upa na zmago? Volitve so tik pred nami. To pomeni, da se bom moral že stodvajsetič zanesti na mnenje slavnega ekonomskega svetovalca Skočirja!

(Profesor počasi vstane, se sprehodi po sobi, se sprehodi okoli Poterunka, Potpota in Poterole. Potem spregovori tako tiho, da se morajo vsi nagniti proti njemu.)

PROFESOR: Potsyjeva ideja za izdelavo balonov, čeprav neumna, mi je dala genialno idejo. Ko se bodo

tla vdrla, se bo poterunski otok preprosto sesul in votlino pod nami bo zalilo morje. Rešijo nas lahko le rešilni pasovi.

POTS: Gospod Poterunko, kakšna se vam zdi ta ideja?

POTERUNKO: Nimam posebnega mnenja, gospod kandidat.

POTS: Minister brez mnenja ni minister. Izgubili ste položaj. Sedite. Vi, gospa?

POTEROLA: Teoretično ideja ni slaba, ampak Poteruncev je dva milijona, kdo bo izdelal toliko rešilnih pasov?

POTPOT: In vsak bi potreboval najmanj dva rezervna, za rešilne pasove je znano, da puščajo, večkrat tudi počijo.

POTS: Potsy-Wotsy, počí ju!

(Potsy-Wotsy klofne najprej Poterolo, potem še Potpota: oba skrušeno sedeta.)

POTS: Vsi trije boste postali ministri za sesirjene možgane! Kdo bo izdelal toliko rešilnih pasov? Jaz, kdo pa drug! Ne jaz osebno, ampak moje poti tovarne. Manj trpežni bodo, hitreje in več jih bo treba izdelovati. Gospod profesor, ne samo da ste mi pravkar prislužili potimilijone, politično gledano je vaša ideja tako genialna, da bo Poterspot na volitvah dobil samo glas svoje potifrinirane tete, pa še to je

vprašanje. Zmagali smo! (*Pogled se mu ustavi na Alici.*) Gospodična Alica, mislim, da si zaslužimo pesem!

ALICA: (*zapoje*)

*Kaj nam pa morejo,
morejo, morejo,
saj imamo rešilne pasove;
lahko jih napihnemo,
lahko jih uplahnemo,
lahko se uležemo nanje.
Kaj nam pa morejo,
morejo, morejo ...*

(*Tema.*)

10.

(*Minilo je nekaj časa. Ponovni sestanek pripravljalnega odbora. Skozi vrata v visokih petkah pridrobenclja Potiela. Gre naravnost k Alici in ji ponudi roko.*)

POTIELA: Občudujem tvoj glas.

ALICA: O, hvala!

POTIELA: Spominja me na mačko, ki sem jo imela, preden so bile vse mačke spremenjene v podporne

stebre. Približno tako kot ti poješ, je ona zamijavkala, če sem ji stopila na rep. Ampak naj te to ne odvrne od nadaljnjih uspehov. Glede na to, da so Poterunci popolnoma brez posluha, so ti zagotovljeni. Če odmislimo občasna stokanja zaradi prebavnih motenj, si na tem otoku edina pevka.

ALICA: *(si z rokami zakrije obraz)* Grozno!

(Potiela zakorači proti Potsu, ki se je umaknil v kot in si dvignil roke pred obraz. Potiela začne iz ročne torbice jemati poti utišače in jih drugega za drugim razbijati Potsu na glavi.)

POTIELA: Baraba! ... Lopov! ... Lažnivec! ... Izdajalec! ... Ničvrednež! ... Pasji sin! ... Potiglavec! *(Brcne ga v piščal.)* Bolha! ... Smet!

POTS: Res ti dolgujem pojasnilo, pa tudi drugim ...

POTIELA: Dolguješ ga meni, ščurek, jaz bom pa drugim in tudi tebi, če si pozabil, pojasnila, *kaj* mi dolguješ!

POTS: Potsy, kaj čakaš?

(Potsy-Wotsy se pogumno napoti proti razjarjeni mladi dami, toda preden jo doseže, Potiela naredi korak proti njemu in ga s torbico nekajkrat udari po glavi.)

POTIELA: Pet korakov od mene! *(Potsy-Wotsy se umakne.)*

POTS: Potiela, se ne bi pogovorila o tem na štiri oči?

POTIELA: *(se obrne proti zbrani družčini)* V zameno za obljubo tega lažnivca, da se bo z menoj poročil in me naredil za prvo damo Poterunije, sem dva tedna preživela s staro pokveko Poterspotom, da bi iz njega izvlekla podrobnosti o njegovi volilni kampanji, tako da bi gospod ničznalec Pots lahko naredil boljši načrt!

POTS: Potiela ...

POTIELA: Tako nizko sem padla, zaslepljena s svojo zvestobo! Zdaj pa berem v vseh revijah ganljivo zgodbo o tem, kako ga je leta in leta iskala izgubljena hčerka, kako je bila njena mama najlepša ženska na svetu, kako ni bil še nikoli tako zaljubljen, kako se z njo ne more primerjati nobena Poterunka! *(Obrne se k Potsu in ga s torbico trešči po glavi.)*

POTS: Bodi realna, za prvo damo Poterunije nisi primerna.

POTIELA: Zakaj ne?

POTS *(nekoliko dvigne glas)*: Zato, ker mora biti prva dama Poterunije lepa, inteligentna, razumna, mile narave, poslušna in prijazna do vseh.

POTIELA: In jaz to nisem?

POTS: Nisem opazil. Drugi pa tudi ne. Poleg tega mora biti predsednikova žena neoporečna.

POTIELA: In kaj to pomeni?

POTS: Ljuba moja, dva tedna si preživela s Poterspotom –

POTIELA: *(ga s torbico trešči po glavi)* Tudi predsednik, dragi moj Pots, mora biti neoporečen. Vsaj na videz. In ta videz bo volivcem zanesljivo manj všeč po tiskovni konferenci, na kateri bom vesoljnemu svetu povedala, kako si me uporabil, izrabil in zlorabil. Razen, seveda, če izpolniš svoj del kupčije.

(Se obrne in odide. V prostoru nekaj časa vlada popolna tišina.)

POTS: Je to vse, kar boste rekli?

POTEROLA: *(se opogumi)* Gospod bodoči predsednik, jaz bi lahko, z vašim dovoljenjem seveda, nadležni gospe zlomila nos in nekaj kosti. Lahko bi ji stisnila ledvice, jetra, pljuča in druge organe –

ALICA: *(se ne more obvladati)* Oh, kaj se pa to pravi! Kakšen smisel ima reševati civilizacijo, če ni več civiliziranega vedenja?

POTS: Potsy?

(Potsy-Wotsy si vzame zalet, zdirja čez sobo in kot gromozansko velika žoga butne v trebuh gospe Poterole, jo zbije na tla, potem pa sedi na njej, dokler se ne začne dušiti. Potem zleze z nje in se postavi na noge.)

POTS: Bravo, Potsy.

ALICA: Stric, kaj pa tisti najin skok, o katerem razmišlja že nekaj časa?

PROFESOR: Prezgodaj. Saj bo vse v redu.

POTS: Nič ne bo v redu. Če Poterspot zmaga, so naši predsedniški in ministrski stolčki samo izmišljotine v glavah ambicioznih bedakov.

POTEROLA: *(se dvigne s tal, kot da se ni nič zgodilo)*
Vprašanje je, kaj narediti.

POTS: Ta trenutek se mi je porodila odrešilna ideja! Kaj potrebuje Potiela? Moškega, ki ji bo zagotovil ugled in družbeni status.

(Oči se mu ustavijo na možicu z navzgor štrlečimi brki.)

POTPOT: *(urno vstane)* Jaz se opravičujem, že leta imam težave s prostatom in moram vsako noč stodvajsetkrat na stranišče. Nerodna reč za soprogo, saj se ne bi mogla naspiti.

POTS: Brez skrbi, gospod Potpot, niti na misel mi ni prišlo, da bi vam naprtil kaj tako hudega. *(Oči se mu ustavijo na možicu z visečimi brki.)*

POTERUNKO: *(plane na noge)* Jaz imam ... No, saj nimam nobene take stvari, ki bi ... imam pa ... hočem reči, razmišljam, zelo resno, o morebitni zaroki z usmerjevalko prometa ... stvar še ni čisto jasna, ampak ...

POTS: Brez skrbi, gospod Poterunko, niti v sanjah nisem pomislil, da bi lahko bili tolažilna nagrada za Potielo; že prvi dan bi vas pohodila. *(Oči se mu ustavijo na Poteroli.)*

POTEROLA: No, jaz iz očitnih razlogov ne pridem v poštev.

POTS: Razlogi niso tako očitni, kot si mislite. *(Se z očmi posprehodi po njeni bolj moški kot ženski postavi.)* V poštev pa res ne pridete. Edini, ki ima dovolj visok položaj in renome in, upajmo, tudi vse drugo, je naš prihodnji minister za gospodarstvo.

(Se ustavi tik pred Profesorjem, ki bi z veseljem naredil korak nazaj, če ne bi že stal tik ob steni.)

ALICA: Nikoli!

PROFESOR: No, za uspeh volilne kampanje sem pripravljen tudi na kakšno žrtev –

ALICA: *(ne more verjeti)* Stric!

PROFESOR: Toda mama mi je že v zibelki rekla, naj se prepustim samo ženski, ki ji bom življenjska nagrada. Ker take še nisem srečal, in je zanesljivo tudi ne bom, se doslej nisem prepustil nobeni, in se ne bom.

ALICA: Bravo, stric!

POTS: Se zavedate, gospod, da s svojo trmo obsojate na propad dva milijona nedolžnih Poteruncev? Če Poterspot zmaga, bo njegova politika sprožila vdor zemlje v manj kot dveh mesecih!

(Nenadoma se vrne Potiela. Vsi jo osupli gledajo.)

POTIELA: Ugotovila sem, da te sploh ne maram, Pots. *(Stopi k njemu in ga s torbico udari po glavi.)* Ti kar imej svojo volilno kampanjo. In zmagaj in bodi predsednik. Pustila te bom pri miru. V zameno pa hočem moškega, pred katerim se lahko skrije s tabo vred vsa tvoja rodbina za tisoč let nazaj!

(Pograbi Profesorja za roko in ga odvede skozi vrata, preden Profesor sploh utegne pomisliti, da bi se moral upreti. Alica ne more verjeti svojim očem. Drugi pa tudi ne.)

(Tema)

11.

(Alica in Potsy-Wotsy.)

POTSY-WOTSY: Zakaj si nesrečna?

ALICA: Ker se mi zdi, da je nekdo pospešil čas.

POTSY-WOTSY: Aja?

ALICA: Komaj se začne jutro, že pade večer. Komaj se večer prevesi v noč, že ropotomobili spet hrumijo po ulicah, že prebivalci Potingtona spet tekajo gor in dol ter vpijejo "Padamo, padamo!"

POTSY-WOTSY: Lažni alarm.

ALICA: Nič več. Tla se čedalje bolj tresejo.

POTSY-WOTSY: Meni pa je to všeč. Zakaj si žalostna?

ALICA: Pogrešam strica.

POTSY-WOTSY: Pojdi k njemu.

ALICA: Ne morem. Potiela, ki se mu je obesila okoli vratu kot kamen, je zelo ljubosumna.

POTSY-WOTSY: Nisi vesela, da imaš sobo v palači našega novega predsednika Potsa?

ALICA: Ne, nisem. Moram ga spremljati na vseh njegovih obiskih, turnejah, obhodih. Peti moram neumne razglašene pesmi. Kljub temu njegova priljubljenost strmo upada.

POTSY-WOTSY: Res je. Zvezda Poterja Potsa zahaja.

ALICA: Stric Skočir pa ima vse manj idej o tem, kako bi stabiliziral zemeljsko skorjo.

POTSY-WOTSY: Pojdi k njemu.

ALICA: A misliš?

POTSY-WOTSY: Pojdi k njemu.

ALICA: Ti si dober po srcu, a ne?

POTSY-WOTSY: Ne bi vedel.

ALICA: Zakaj ne?

POTSY-WOTSY: Ker sem neumen.

(Tema)

12.

(Luči. Potiela in Profesor. Alica prisluškuje pri vratih.)

POTIELA: Že enaindvajseti utišač sem ti razbila na glavi! Ti pa nič?

PROFESOR: *(turobno)* In že enaindvajsetič si pretrgala nit mojih misli.

POTIELA: Pretrgala ti bom še kaj, če se ne boš premaknil. Samo tuhtaš, samo premišljuješ! O čem premišljuješ?

PROFESOR: O načrtu za rešitev civilizacije.

POTIELA: Ne bodi smešen. Je to civilizacija, če prepuščaš drugim, kar si sam najbolj zaslužiš?

PROFESOR: Ne pritožujem se.

POTIELA: Ne mislim na to, da imaš mene, ščurek! S tem si lahko zadovoljen. Kateri moški pa še ima žensko, ki stoji za njim tako trdno kot jaz za tabo? In katera ženska je tako neumna, da bi stala za moškim, ki si tako malo zasluži, da stoji za njim ženska mojega kova? *(Začne cvileče vreščati.)* Kako lahko dovoliš, da zapravljam najlepša leta kot navadna žena navadnega ministra za gospodarstvo? Namesto da bi kaj naredil, da postanem žena predsednika Poterunije?

POTIELA: Sama si rekla, da ga ne maraš!

POTIELA: Omojbog, odkar si minister, si pravi potsy-wotsy! Kako si lahko zadovoljen s tem, da se

ničznalec Pots po tvoji zaslugi šopiri v predsedniški palači in uživa ugled, ki bi ga po vseh merilih zdrave pameti morala uživati midva?

PROFESOR: Jaz ne mislim kandidirati za predsednika!

POTIELA: Jaz pa nameravam postati prva dama Potterunije. In ti, Skočir, mi boš pri tem pomagal. Zato sem te vzela.

PROFESOR: Vzela si napačnega.

POTIELA: Ne skrbi. Načrt bom izdelala jaz, ti ga boš le uresničil.

PROFESOR: *(izgubi živce, zavpije)* Bom, ampak ne tvojega!

(Alica pokuka v sobo in vidi, da je stric planil pokonci in začel Potieli na glavi razbijati utišače, kar po dva naenkrat.)

PROFESOR: Čeprav bi najraje, da vsi skupaj zgrmite v jamo, ki ste si jo izkopali zaradi svoje pokvarjenosti, bom naredil vse, kar zmorem, da vas ohranim vsaj pri življenju, če že ne pri pameti. Še vedno ne vem, kako bom to storil, nikomur pa ne mislim dovoliti, da me pri tem ovira. Ne tebi, ne Potsu, ne njegovim podrepnikom. Ne pomanjkanju idej, za katerim boleham, odkar te imam v bližini!

(V tistem trenutku prikorakajo Poter Pots, Potsy-Wotsy, častnik v modri uniformi, častnik v rdeči

uniformi, Poterunko, Potpot in gospa Poterola. Ne da bi potrkali, grejo naravnost v sobo. Vsi imajo pripete napihnjene rešilne pasove. Alica se jim postavi na rep; tako je videti, kot da je prišla skupaj z njimi.)

PROFESOR: Gospod predsednik! Kar k meni domov? Kakšna čast! Celotna vlada! S čim vam lahko postrežemo? Rib je zmanjkalo.

POTIELA: Strupenih gob pa tudi.

(Pots tlesne s prsti, Potsy-Wotsy pograbi najbližji stol in ga postavi v sredino sobe. Pots sede. Čedalje bolj se vede, kot da je kralj. Njegovi podrepniki po zgledu obeh častnikov strmo vzravnani stojijo za njim, Potsy in Alica pa ob strani.)

POTS: Dobivam pritožbe, da se vmešavate v naravni tok poterunske ekonomije.

PROFESOR: To je moja dolžnost. Saj sem vendar minister za gospodarstvo.

POTS: Vaša dolžnost je bila, da mi pomagate zmagati na volitvah. Zdaj je vaša dolžnost, da osrečite svojo soprogo. Ne pa da ji na glavi razbijate utišače.

PROFESOR: Trudiva se, da bi ustvarila čim več podpornega materiala.

POTS: Potsy, kdo ima v Poterniji glavno besedo?

(Potsy-Wotsy potegne iz žepa dva poti utišača in se z vsakim v eni roki odpravi proti Profesorju. Preden

ga doseže, se mu Potiela sladko nasmehne in ga z ukrivljenim prstom povabi, naj pride k njej. Kot začaran jo uboga; obraz mu kar sije od upanja. Potiela mu nekaj pošepeta v uho. Potem mu nekaj pošepeta še v drugo uho. Potsyju se obraz razleze v pravo naslado. Postavi se ob Potielo, porine poti utišača nazaj v žep in ključovalno pogleda Potsa.)

POTS: Oh, spet ti ženski manevri. Samo čas izgubljam. Ministri! Klofute! Vsakemu pet!

(Poterunko, Potpot in Poterola dvignejo roke in se vsi trije naenkrat odpravijo proti Potieli in Potsyju. Toda še preden lahko karkoli storijo, Potsy-Wotsy v nenadnem navalu energije Poterunku razbije na glavi tri utišače in pripelje Potpotu tri zaušnice, medtem ko Potiela gospe Poteroli z visoko peto stopi na nogo in ji trikrat zasuče nos na levo in še trikrat na desno. Vsi trije se poklapani vrnejo na svoja mesta.)

POTS: Kje je moja vojska?

(Častnika pograbitja svoji potistrelki in ju uperita v Profesorja.)

POTS: Bedaka, ne ubijta mi ministra za gospodarstvo, potrebujem ga! Obrcajta ga! Ne ministra, Potsyja! V ta zadnjo! Dokler se ne vrne k meni.

(Častnika se odpravita proti Potsy-Wotsyju, vendar ga ne dosežeta, kajti Potiela ju z ukrivljenim prstom in sladkim nasmehom zvabi k sebi. V ušesa jima začne šepetati sladke besede. Častnika prikimata in se ji postavita vsak na eno stran.)

POTS: *(plane pokonci)* Če je to poskus prevrata, vas moram posvariti, da imam na voljo orožje, o kakršnem se nobenemu od vas niti ne sanja!

POTIELA: Pa ga pokaži!

POTS: Prav. Ne glede na obljube, ki sta jih moja častnika slišala od neke tu navzoče osebe ženskega spola, jima ponujam priložnost, da prestopita nazaj k meni. To lahko naredita tako, da se vrneti na svoji mesti in salutirata predsedniku Poterunije kot pravkar imenovana poveljnika njegove častne straže. S činom polkovnika.

(Rdeči in Modri častnik se spogledata, se vrneti k Potsu in salutirata.)

POTS: *(vstane in se zadovoljno posprehodi okrog Potiele)* Zvok fanfar je očitno mikavnejši od zvokov razglašenega klavirja, na katerem je pustilo prstne odtise že toliko pianistov.

POTIELA: Obesi se!

POTS: Zate, Potsy-Wotsy, bi bil kakršen koli namig prehudo breme, da bi ga razumel brez presaditve

možganov. Zato bom povedal naravnost. Sklenil sem, da boš postal prototip nove živalske vrste. Ni lepo, da je Poterunija brez zverin, saj je zaradi tega zamrla dejavnost lovske zveze. Iz tebe bomo genetsko razvili nekaj med opico in podgano, nov tip kosmate živali, ki se bo ves čas neumno režala, imenovala pa se bo potsy-wotsy. Čestitam, dragi prijatelj, postal boš začetnik nove etape v evoluciji živih bitij.

POTSY-WOTSY: *(popolnoma zmeden)* Hvala, gospod predsednik.

POTS: Za božjo voljo, Potsy! Spomni se vendar, čigave ribe ješ, in se vrni na svoje mesto!

POTSY-WOTSY: *(menca, se spogleduje s Potiello)* Ne vem, gospod predsednik, res ne vem.

POTS: Gospoda polkovnika, ali nismo prišli z namenom, da si po dolgem času spet privoščimo prepotrebne strelske vaje?

(Z bliskovito kretnjo izpod suknjiča potegne poti revolver in ga uperi v Potsy-Wotsyja. Hkrati novo-pečena polkovnika vanj uperita svoji potistrelki. Toda Potsy-Wotsy se prav nič ne ustraši; zapre oči in si z rokami zatisne ušesa. Pots pospravi revolver, častnika povesita potistrelki.)

POTS: Potsy-Wotsy, po premisleku sem se odločil, da te vseeno povišam. V podpredsednika. To pomeni, da

me boš v primeru mojega nepričakovanega odhoda s tega sveta nasledil na predsedniškem položaju. Imaš tri sekunde, da se odločiš.

POTSY-WOTSY: Sem se že! (*Jadrno se postavi nazaj na Potsovo stran.*)

POTIELA: Dobil si bitko, vojno boš izgubil!

POTS: Skratka, gospod gospod minister za gospodarstvo, jaz in moja vladna ekipa bi vam radi na lep način povedali nekaj grdih stvari. Grdih zato, ker mi ne dovolijo spati, na lep način zato, ker smi vsi humanisti, jaz po izobrazbi, moji sodelavci pa po mojem dekretu.

(*Pogleda Potpota in tlesne s prsti. Možic z navzgor štrlečimi brki s prstom obtožujoče pomeri v Profesorja.*)

POTPOT: Preveč izdelkov predolgo služi svojemu namenu.

POTEROLA: Premalo je *novih* izdelkov.

POTPOT: Minister ne dohaja potreb prebivalstva.

POTERUNKO: Resno primanjkuje materiala za podporne stebre. Kaj namerava storiti minister, da ne bomo že jutri z glavo naprej poleteli navpično navzdol?

PROFESOR: Saj sem izumil rešilne pasove!

POTS: Problem s pasovi, gospod minister je ta, in to je najgrša reč od vsega, da so preveč trpežni! Ne

le trpežni, ampak neuničljivi! Se zavedate, da sem zaradi te hude napake že moral začeti odpuščati delavce?

POTEROLA: In ne samo to ...

POTS: In ne samo to. Ugotavljamo, da se sploh ne more uveljaviti nova iznajdba za urejanje medsebojnih odnosov.

PROFESOR: Katera iznajdba?

POTPOT in POTERUNKO: *(dvigneta vsak svojo desnico)* Šilo!

POTS: Ljudje so se naveličali klofutanja. Poti utišači pa so postali že kar družabni obred, tako kot skodelica čaja. Zato je gospod Potpoterunko izumil tretjo obliko izražanja nejevolje. Če hočeš komu pokazati, da je prestopil mejo tvoje strpnosti, mu s šilom prebodeš rešilni pas. Gospod Potpoterunko, demonstrirajte svojo iznajdbo.

(Brkata možica pograbita vsak svoje šilo in poskušata drug drugemu preluknjati rešilni pas. Neuspešno.)

POTS: No, pogledjte.

PROFESOR: Čakajte, a ni ravno trpežnost tista lastnost, zaradi katere jih je koristno imeti?

POTS: Imeti mogoče. Ne pa izdelovati. In če se mi to ne izplača, jih tudi imeli ne bomo.

POTPOT in POTERUNKO: Torej?

POTS: Predlagam, gospod minister, da se nemudoma lotite modifikacije glavnega proizvoda poterunske ekonomije. Rešilni pasovi morajo uplahniti že ob najmanjšem vbodu. Celotno zalogo neprebodljivih je treba takoj uničiti. *(Obrne se k Potieli.)* Ti, draga moja, pa dobro veš, da lahko predsednik odstavi ministra čez noč. In gospod Potpoterunko se ne bo obotavljal, če ga zaprosim, naj zamenja tvojega soproga na položaju, zaradi katerega te pozdravi vsaj nekaj ljudi, ko se pojaviš na cesti.

POTPOT in POTREUNKO: Prav nič!

(Potiela Potsu pokaže jezik, on pa ji podari zloben nasmeh. Potem se zasučé, da bi se skupaj s svojo ekipo odpravil.)

PROFESOR: Gospod predsednik.

(Vsi prisluhnejo. Profesor stopi v sredino sobe in zavzame držo ministra za gospodarstvo.)

POTS: Izvolite.

PROFESOR: Kar zadeva okrepitev tal pod nogami, predlagam, da odslej spomenikov ne postavljamo več samo imenitnim ljudem, ampak tudi navadnim smrtnikom.

POTS: Saj jih že meni postavijo vsak dan deset! Če to ni dovolj, naj mi jih postavijo sto, dvesto!

PROFESOR: *(zaupno)* Pozabiva za trenutek, da ste predsednik, gospod predsednik. Predlagam vam novo industrijsko panogo: proizvodnjo spomenikov po tekočem traku. Spomenik na javnem mestu naj dobi vsakdo, ki si ga zaželi. Naroči naj ga v vaši tovarni in zanj pošteno plača. Potem ga lahko pet dni razkazuje prijateljem in družini, nakar ga mora na lastne stroške preseliti pod zemljo.

POTS: Hmmm ... Hmmm ... Hmmm ... *(Ideja ga očitno mika. Potem si premisli.)* Ne pride v poštev. Da bi poleg mojega na vseh vogalih stali še spomeniki branjev, pometačev črepinj in vseh tistih, ki jih živih ne morem videti? To idejo, gospod minister, si kar zataknite za klobuk.

(Se obrne, da bi tokrat zares odšel, vsi drugi pa tudi. Razen Alice, ki hoče izmenjati nekaj besed s svojim stricem. In Poterole.)

POTEROLA: Gospod predsednik, na nekaj smo pozabili!

POTS: *(se vrne)* Saj res. Gospa Poterola, ki sem jo imenoval za častnega dekana fakultete za potifrenologijo, me je opozorila na še eno grdo reč.

POTPOT in POTERUNKO: Da, da!

POTS: Povejte mi, gospod izumitelj, če se bodo naslednjič, ko nam zabobni pod nogami, vdrla tla, kaj natanko se bo zgodilo?

PROFESOR: Težko je reči.

POTEROLA: Z rešilnimi pasovi vred nas bodo pomečkale ruševine!

PROFESOR: Stvar je taka –

POTS: Podtaknili ste mi izdelek, ki ga prodajam nič hudega slutečim ljudem pod imenom rešilni pas! Zaradi česar nastopam v javnosti kot rešitelj naroda, ne da bi imel do tega pravico.

POTPOT in POTERUNKO: Da, da!

PROFESOR: Namen rešilnih pasov ni, da nas obvarujejo pred padcem. Njihov namen je, da nas v trenutku, ko se zrušijo tla in morje zalije podzemlje, obdržijo na vodi!

POTS: Padli bomo tako globoko, da ne bo nobeden od nas ostal živ!

PROFESOR: Ne vsi, to je res, ampak nekaj srečnejšev ...

POTS: Potrebujemo balone, gospod minister!

POTEROLA: Balone!

POTPOT in POTERUNKO: Balone!

POTS: Imate natanko štiriindvajset ur za izdelavo modela balonov, ki nas bodo v trenutku, ko bi morali poleteti navpično navzdol, dvignili v zrak! In odnesli čez morje na najbližjo celino. Drugače bomo v zrak dvignili vas, in to s štrikom!

(Zasuče se in tokrat zares odide, dvignjene glave. Za njim pa vsi drugi, še bolj dvignjene glave. Razen Alice, ki se je skrila za zaveso ob oknu.)

POTIELA: *(takoj napade Profesorja)* Še zmeraj ne vidiš?

PROFESOR: Česa?

POTIELA: Da ni druge izbire, kot da se človeka znebiva! Razmišljaj že enkrat normalno. Nujno potrebujeva zaveznika v njegovem taboru.

PROFESOR: Pa ne Potsy-Wotsyja.

POTIELA: Moja stvar. *(Se odpravi proti izhodu.)* Ti pa se loti izdelave balonov. Dva bosta dovolj. Zate in zame. Drugi naj kar štrbunknejo tja, kamor sodijo.

PROFESOR: Odločil sem se, da moram Poterunce na smrt prestrašiti.

POTIELA: *(se obrne, pride nazaj)* Zakaj?

PROFESOR: Ker ne verjamejo, da jim bodo vsak trenutek popustila tla pod nogami.

POTIELA: In?

PROFESOR: Če bi se tega enkrat zavedeli, bi morda spremenili svoje navade. In potem bi se lahko začela prevzgoja, ki bi ohranila vsaj polovico otoka.

POTIELA: Kako pa jih misliš prestrašiti?

PROFESOR: Sprožil bom omejen vdor zemeljske skorje v svarilne namene.

POTIELA: Odlična ideja. Naredila bom seznam Potsovih tovarn, delavnic, predelovalnic, skladišč, trgovin in bank.

PROFESOR: To je več kot pol mesta; to bi bil konec sveta!

POTIELA: Če nočeš, bova stvar izpeljala s Potsyjem.

PROFESOR: Kar dajta.

(Potiela odide in zaloputne vrata za sabo. Alica stopi izza zavese. Profesor se zdrzne in strmi vanjo.)

PROFESOR: Alica!

ALICA: Stric. Kako si?

PROFESOR: Odlično. Strah me je le, da se bodo stvari še izboljšale. In ti?

ALICA: Komaj čakam, da se stvari še poslabšajo, da jih bom laže prenašala.

PROFESOR: Kaj predlagaš?

ALICA: Da izdelam tri velike balone. Ki nas bodo v trenutku velikega štrbunka dvignili v zrak in ponesli čez morje.

PROFESOR: Nas?

ALICA: Predsednika, mene in tebe.

PROFESOR: Zakaj pa predsednika?

ALICA: Brez njega ne bova mogla pobegniti. Predlagam, da ga vzameva s sabo in se ga znebiva, ko nekje pristanemo.

PROFESOR: Prav imaš.

ALICA: Torej?

PROFESOR: Najprej moram razmisliti, ali obstaja še kakšna, morda celo boljša možnost.

ALICA: Ti kar razmisli. Vzemi si čas. Nikamor se ne mudi. Če pa medtem, ko razmišljaš, zgrmimo v votlino, upam, da bom padla nate. Ker če ti padeš

name, bo od mene ostalo bore malo. Ne glede na to, da zadnje čase ješ samo ribe.

(Alica se obrne in gre.)

PROFESOR: *(se potipa po debelem trebuhu)* Saj sem vendar popolnoma suh!

13.

(Sestanek vlade v sejni sobi vladne palače. Navzoča je tudi Alica.)

POTS: Ta sestanek sem sklical iz dveh razlogov. Prvič zato, ker imam občutek, da se za mojim hrbtom nekaj dogaja, in drugič, ker nimam pojma, *kaj* se dogaja. Boste kar stali in zijali?

(Potpot in Poterunko primakneta stol in predsednik sede. Pogleda vse po vrsti.)

POTS: Kaj delate tukaj?

POTEROLA: Sklicali ste sestanek.

POTS: Nič ne vem o tem. Zakaj?

MODRI ČASTNIK: Ker se za vašim hrbtom nekaj dogaja.

RDEČI ČASTNIK: Ne veste pa kaj.

POTS: (*vstane*) Menda ne postajam senilen pri najboljših letih? Je to običajna usoda predsednikov? Vem, kaj je! Nekaj mi dajejo v hrano. Med nami je izdajalec. Morda celo eden od vaju. (*Se ozre k obema častnikoma.*) Prezgodaj sem vaju povišal. Odslej sta navadna stotnika.

(*Častnika kot na povelje uperita potistrelki v predsednika.*)

POTS: Hočem reči, generala. (*Častnika povesita potistrelki in salutirala najprej Potsu, potem še drug drugemu.*) Vojsko je dobro imeti na svoji strani, a ne, Potsy-Wotsy? (*Toda naslovljenega ni na sestanku.*) Kje je Potsy-Wotsy, da mi pomaga z običajnim zdavilom? (*Potpot in Poterunko pristopita in mu na glavi razbijeta vsak po en poti utišač.*) Hvala, gospod Potpoterunko. Odslej boste zaužili prvo žlico vsega, kar postavijo predme. Predsednik se mora zaščititi.

POTPOT in POTERUNKO: Jaz ali on?

POTS: Prvo in drugo žlico. Predlagam še nekaj: da razpišemo referendum o preimenovanju republike v monarhijo. Če bo kdaj treba zapustiti deželo in se podati v izgnanstvo, bo tujina bolj naklonjena kralju kot predsedniku. Kraljev je malo, predsednika pa ima že vsako društvo za rejo malih živali. Kdo je za?

(Vsi dvignejo roke, tudi Alica, ki je že zdavnaj ugotovila, da se je med čakanjem na priložnost za beg najpametneje pretvarjati, da je misel na beg zadnje, kar ti roji po glavi.)

POTS: Ah, blaženost demokracije! Zdaj tudi vem, zakaj sem sklical sestanek. Človek potrebuje le nekaj pozornosti in ljubezni, pa mu spomin deluje normalno. Gospa Poterola, kaj mislite, da se dogaja za mojim hrbtom?

POTEROLA: Pojma nimam, gospod predsednik.

POTS: Zakaj sem vas potem imenoval za vodjo tajne službe?

POTEROLA: Nič ne vem o tem.

POTS: A se tudi vam kisajo možgani? Ali pa sem vas pozabil imenovati? V obeh primerih je krivda vaša; če sem res pozabil, bi me morali na to opozoriti. A sem edini, ki ve, da se nam minister za gospodarstvo že tri dni plazi pod nogami in preverja podporne stebre? In ugotavlja, da jih je tukaj, pod mojo palačo, desetkrat več kot drugje? Kreteni! A še vedno ne vidite, da se soočamo s krizo?

POTPOT in POTERUNKO: Vidimo, toda kaj nam je narediti?

POTS: Mene sprašujete? Najraje bi vas dal ustreliti. *(Častnika nemudoma uperita potistrelki v tri vladne ministre.)* Ampak ne še zdaj.

POTPOT, POTERUNKO, POTEROLA: Hvala, gos-
pod predsednik.

POTS: *(se obrne k Alici)* Alica, samo ti nam lahko
pomagaš. Poskušaj prepričati svojega trmastega
strica –

(Skozi vrata prikorači Profesor.)

POTS: Ta človek se mi zdi strašno znan. Je to Potsy-
Wotsy?

ALICA: Ne, to je moj stric Skočir!

*(Poter Pots si ogleda Profesorja iz razdalje treh
centimetrov.)*

POTS: Kaj pa vem. Človek sreča toliko ljudi, ki so si
nenavadno podobni, da še zase ne ve, kdo je! Ampak
prav: ker sem po izobrazbi humanist, sem pripravljen
verjeti, da je to res moj minister za gospodarstvo.
Pravzaprav mi to še najboj ustreza, saj mu lahko
rečem naravnost v obraz: balon, minister! Balon za
evakuacijo!

PROFESOR: Rad bi govoril z vami na štiri oči.

(Pots in Profesor se oddaljita od drugih.)

POTS: Povejte.

PROFESOR: (*šepeta*) Izdelujem tri balone za pobeg treh pomembnih oseb. Hkrati v svarilne in prevzgojne namene pripravljam omejen udor zemeljske skorje v enem od zunanjih predmestij.

POTS: V svarilne namene? (*Se zamisli.*) Sem za, absolutno za!

PROFESOR: Imam pogoj. Da se Alica vrne k meni, vi pa odstranite Potielo, jo preselite k sebi ali v najbližji zapor.

POTS: (*spregovori normalno*) Nič lažjega! Kar odpeljite si svojo nečakinjo, saj mi zadnje čase prav nič več ne koristi. Še huje: začel sem dobivati anonimne pritožbe, da sploh ne zna peti! Kar se tiče Potiele, pa je nikakor nočem pod svojo streho, Bog me obvaruj. Ampak naj to ne bo vaš problem: jutri je več ne bo, in to je to.

PROFESOR: Hvala, gospod predsednik.

POTS: (*si pomane roke*) Stvar urejena. Čez dva dni mi dostavite balon, ki bo sposoben prenesti čez morje dve toni blaga. Jaz bom medtem naredil seznam lokacij, primernih za vdor v svarilne namene. Odlično! Nasvidenje, gospod minister. Nasvidenje, izgubljena in znova najdena hčerka. Srečo imaš, da sem brez posluha!

(Alica sledi Profesorju iz sobe, vendar se skriva pri vratih in naslednjih pet minut prisluškuje dogajanju v sejni sobi.)

POTS: Ste slišali, kaj mi je povedal gospodarski minister?

POTPOT, POTERUNKO, POTEROLA: Do zadnje besede.

POTS: Njegov načrt bo vladi izdatno povečal občutek finančne varnosti in oškodoval naše nasprotnike bolj, kot bi jih potres desete stopnje po Rihterju!

POTPOT, POTERUNKO, POTEROLA, OBA ČASTNIKA: Bravo!

POTS: Stresla se bo zemlja in rodilo se bo sto tisoč cerkvenih miši! In naša socialno zavedna država jim bo pomagala z ugodnimi posojili, da si znova izgradijo razrušeno stanovanjsko in ekonomsko bazo!

POTPOT in POTERUNKO: (*poskočita*) Sijajno!

POTEROLA: Za posojila predlagam stoo odstotno obrestno mero.

POTS: Nikomur ne bom posojal denarja zastonj. Tristo odstotkov so v Poteruniji najugodnejše obresti za žrtve naravnih nesreč.

POTEROLA: Mislila sem sto odstotkov na mesec.

POTS: Tako požrešna pa ne sme biti niti država, ki ima sicer do požrešnosti vso pravico. Odobril bom tristo odstotkov.

POTEROLA: Hvala, gospod predsednik.

POTS: Zdaj nam ostane samo še, da naredimo seznam kandidatov za posojilo. Oziroma seznam tistih, ki

jim bo v bližajoči se katastrofi zgrmel v votlino vse, kar imajo. *(Si pomane roke.)* To pa so, saj se strinjate z mano, proizvajalci poti izdelkov, ki konkurirajo mojim. In vsi obrati senilnega Poterspota!

POTPOT in POTERUNKO: *(poskočita)* Sijajno!

POTS: Gospod Potpoterunko, gospa Poterola, naredili boste seznane skladno z mojimi navodili. Pregledali boste tudi podporne stebre pod rezidenco ministra za gospodarstvo, ki bo prav tako potreboval posojilo, a ne? Ha ha! Vidva, gospoda generala, pa bosta naredila načrt, kako lahko izbrane podporne stebre v odločilnem trenutku spodnesemo.

RDEČI ČASTNIK: Mine, gospod predsednik.

MODRI ČASTNIK: Sprožimo jih od tukaj. S pritiskom na detonator.

POTS: *(ju nekaj časa gleda)* Obstaja vojaški čin, ki je višji od generala?

RDEČI in MODRI ČASTNIK: Poveljnik generalnega štaba.

POTS: Potem sta imenovana za poveljnika in generalni štab. Med sabo se zmenita, kateri bo kaj.

14.

(Soba brez pohištva. Poterola privleče skozi vrata nekdanjega predsednika Poterspota. Drži ga pod

pazduho, da se ne bi sesedel. Sledijo jima Potpot ter Poterunko in oba generala. Vsem pa skrivaj sledi Alica. Poterola posede Poterspota na tla.)

POTERSPOT: Lepo, da mi vzklikajo in me pozdravljajo tako iz srca. Vedno sem bil priljubljen predsednik.

POTEROLA: Nič več, ne priljubljen in ne predsednik.

POTERSPOT: Kaj pa sem?

POTEROLA: V nadlego sebi in drugim.

POTERSPOT: Ne bom se dal zmerjati narodu, ki sem mu toliko let ustvarjal zgodovino. *(Zagleda oba generala.)* Kdo sta ta dva?

POTEROLA: Zgodovina, ki ste nam jo ustvarili, nas je privedla do točke, na kateri je vojska prisiljena prevzeti oblast.

POTERSPOT: *(zazeha)* Lahko grem spat?

POTEROLA: Ne, ker vojska potrebuje politično legitimnost. In ker ni drugega, se mora zadovoljiti z vami.

POTERSPOT: Kaj pa ste vi, gospod? General ali poveljnik štaba?

POTEROLA: Nisem gospod, ampak gospa. Drugič: nisem vojak, ampak prihodnja predsednica vlade. Tretjič: napnite možgane, da vam pojasnimo, za kaj gre!

(Rdeči in Modri general uperita potistrelki v nekdanjega predsednika.)

POTERSPOT: To sem pa že nekje videl. Raketa zemlja–zrak, a ne? Oziroma top velikega kalibra. Ne, to sta jedrska torpeda za potopitev podmornic!

POTEROLA: Potrebujemo vaš podpis.

POTERSPOT: Pomagajte mi na noge. *(Poterola pomigne generaloma, ki pristopita in dvigneta Poterspota na noge.)* Pomagajte mi do okna.

(Generala pogledata Poterolo; ta prikima. Generala izpolnita ukaz in se umakneta. Poterspot se nasloni na okensko polico.)

POTERSPOT: Streljajta naravnost v srce.

(Generala pogledata Poterolo, ki zagrebe obraz v roke in zahlipa.)

POTERSPOT: Vojska, ki si ne upa streljati, naj bi prevzela oblast? Dajta že, kretena. Zgodovina ne more čakati, da se baba zjoče in prizna, da ni sposobna izvesti načrta, ki si ga je zadala. Ustrelita najprej mene, potem pa še njo!

POTEROLA: *(se bliskovito obrne)* Ne! Prav imate, gospod Poterspot, naredila sem strašno napako!

In zdaj me je strah in ne vem, kje naj si najdem zaščito.

POTERSPOT: Pri meni, kje pa drugje.

POTEROLA: Hvala, gospod Poterspot.

POTERSPOT: *(dvigne kazalec)* Jaz imam boljši načrt kot vsi Potsi in ministri za gospodarstvo skupaj! Naskrivaj ga izpopolnujem že deset let.

VSI NAVZOČI: Oooooooooo!

POTERSPOT: Ti rešilni pasovi, ki so Potsu najbolj pomagali, da mi ukrade oblast, so nesmisel. Ko bo zagrmelo in se zamajalo, bodo ruševine vse pokopale pod sabo, z rešilnimi pasovi vred. Slecite mi suknjič.

POTEROLA: Suknjič, gospod Poterspot?

POTERSPOT: Suknjič. Da vam pokažem svojo genialno iznajdbo.

(Generala mu slečeta suknjič. Izkaže se, da ima Poterspot na hrbtu pripet padalu podoben predmet.)

POTEROLA: Zanimiv telovnik, gospod Poterspot.

POTERSPOT: To je padalo! Padalo! Ne balon, kaj šele rešilni pas, ampak padalo! S katerim varno padeš v globino in pristaneš, ne da bi si polomil eno samo kost! Razkrinkali bomo Potsa in njegove rešilne pasove, zahtevali bomo izredne volitve in zmagali! Kdo je z mano?

VSI NAVZOČI: Vsi!

POTERSPOT: Odprite okno.

(Naredi tri korake v sredino sobe, ne da bi se zrušil na tla. Modri general odpre okno. Vsi drugi globoko zajamejo sapo in čakajo. Poterspot se umakne vse do priprtih vrat, za katerimi se skriva Alica.)

POTERSPOT: Recimo, da so tla začela popuščati. Kaj narediš? Poženeš se v zrak, potegneš za tole ročico, padalo se odpre in brez najmanjše praske pristaneš na ruševinah sesutega mesta.

VSI NAVZOČI: Bravo!

(Poterspot se hoče pognati proti oknu, vendar se mu nenadoma spet zašibijo kolena.)

POTERSPOT: Stare kosti imam, pomoč potrebujem. *(Nihče se ne zgane.)* Kaj čakate? Vrzite me skozi okno! *(Vsi navzoči se spogledajo in drug za drugim odkimajo.)* Dokazati hočem, kako imenitna je moja iznajdba. Dvignite me in me vrzite ven! To je ukaz!

RDEČI ČASTNIK: Gospod Poterspot, v šestem nadstropju smo.

POTERSPOT: Od kod pa naj skočim s padalom? Iz kleti?

(Modri in Rdeči general dvigneta Poterspota, stečeta z njim proti oknu in ga zalučata ven. Zavlada napeta tišina. V tej tišini nekaj težkega s topim zvokom pade na pločnik in obleži. Nekaj časa vlada tišina. potem se Poterola, Poterunko, Potpot in oba častnika poženejo v beg. Alice pohiti do okna in pogleda ven.)

ALICA: Ojoj! Striiiiiiiiic ...! *(Odhiti.)*

15.

(Na vogalu ulice. Alice prihiti okrog vogala in se ustavi, se skrije za vogal, od tam opazuje, kako Potiela s torbico tepe Potsy-Wotsyja po glavi.)

POTIELA: Kaj si storil s tabletkami, ki bi jih moral dajati predsedniku Potsu? Z majhnimi belimi pilulami, ki povzročajo prezgodnjo senilnost?

POTSY-WOTSY: S tabletkami ali pilulami?

POTIELA: Bedak! Pri Poterspotu so učinkovale takoj. Zakaj je Pots še vedno pri pameti? Zakaj samo občasno izgubi spomin?

POTSY-WOTSY: Ne vem, res ne vem.

POTIELA: Si jih ti pojedel?

(Potsy-Wotsy seže v žep in izvleče rumeno škatlico.)

POTSY-WOTSY: Nekaj jih še imam.

POTIELA: (*mu iztrga škatlico iz roke*) Pri tebi, ki si senilen od rojstva, bi morale imeti nasproten učinek!

POTSY-WOTSY: Zato sem jih jedel! Da bom sposoben predsednik, ko pride čas.

POTIELA: (*ga brcne v nogo*) Kaj naj naredim s tabo? Bliža se ura, na katero čakam že pol življenja, ti pa počneš neumnosti!

POTSY-WOTSY: Ne bom več!

POTIELA: Bo pomagalo, če se pretvarjam, da nimam opravka z debilom, ampak z genijem?

POTSY-WOTSY: (*prikima*) Bo.

POTIELA: A sploh veš, kaj je politika? Sploh veš, kaj je oblast? Prvo zaroto sem skovala pri petnajstih, ko sem sklenila, da bom živela od svoje zunanosti, ne od svojih možganov. Zdaj, pri tridesetih, ugotavljam, da tudi možganov ne bi smela popolnoma zanemariti. Vse kaže, da so trpežnejši od lepote.

POTSY-WOTSY: Razumem, razumem.

POTIELA: (*mu pripelje zaušnico*) Kaj razumeš? Ti, ki nisi nikoli imel ne možganov ne lepote? Potsy, če me pustiš na cedilu, te bom lastnoročno odvedla v votlino pod mestom in te potificirala v steber pod svojo lastno hišo!

POTSY-WOTSY: (*dvigne dva prsta*) Ne bom.

POTIELA: Pojdi preverit, koliko balonov je izdelal profesor. In kje Poter Pots preizkuša svojega. In ne pozabi tega.

(Seže v torbico in mu izroči šilo. Potsy-Wotsy se zareži in steče po cesti.)

16.

(Soba v Profesorjevi hiši. Prihiti Alica in ugotovi, da so tam že Potpot, Poterunko, Poterola ter oba generala.)

POTEROLA: Rada bi vas posvarila, gospod minister, da je Poter Pots hudoben in kuje strašno zaroto.

POTPOT: Nazadnje sem ga videl, kako preizkuša velik balon.

POTERUNKO: Prepričan sem, da bo v usodnem trenutku pobegnil čez morje.

PROFESOR: Saj ga ne bomo pogrešali. Generalni štab, poročilo.

MODRI in RDEČI ČASTNIK: *(salutirata)* Dinamit lociran. Detonatorji aktivirani. Zveza vzpostavljena. Sprožilci so tukaj.

(Iz velike torbe vzameta pet nenavadnih naprav in jih zložita drugo za drugo na tla.)

PROFESOR: Odlično. Na katerega je treba pritisniti?

MODRI ČASTNIK: Na vse.

RDEČI ČASTNIK: Po predpisanem vrstnem redu.

MODRI ČASTNIK: Da se stebri ne zrušijo vsi naenkrat.

PROFESOR: Pripravljalni odbor. Poročilo o lokaciji in obsegu načrtovanega vdora.

POTPOT: Območje jugozahodno od centra mesta.

POTERUNKO: Miniranih sto dvajset podpornih stebrov.

POTPOT: Obseg vdora dvajset kvadratnih metrov.

PROFESOR: Prebivalci evakuirani?

POTERUNKO: Pod pretvezo, da so zaradi šibkosti podpornih stebrov nujne meritve in okrepitve.

PROFESOR: Odlično. Kaj pa potivizija, potiradio in druga sredstva javnega obveščanja? So aktivirana za moje posabotažno predavanje?

POTPOT in POTERUNKO: Da, gospod minister.

PROFESOR: *(si pomane roke)* Zdaj potrebujemo samo še predsednika države, da pritisne na sprožilce.

(Potpot, Poterunko in Poterola se spogledajo.)

POTEROLA: Kot sem rekla, gospod minister. Poter Pots kuje strašno zaroto in rekli smo, da mu sploh več ne kaže verjeti.

PROFESOR: Gre za to, da mora predsednik prevzeti odgovornost. Jaz teh pooblastil nimam, vi pa tudi ne.

Predlagam, da poiščete predsednika in ga pripeljete sem.

POTPOT, POTERUNKO, POTEROLA: Ja, no, če ne gre drugače ...

(Godrnjaje odidejo, generalni štab pa za njimi. Alica stopi iz kota pri vratih.)

PROFESOR: *(iz srca vesel, da jo vidi)* Alica!

ALICA: Nimava dosti časa, stric. Kje so baloni?

PROFESOR: Kakšni baloni?

ALICA: *(nestrpno zacepeta)* Ooohrrrr!

PROFESOR: Pravzaprav sem izdelal le enega. Za predsednika Potsa, drugače ne bi odobril svarilnega vdora. Balon je zanič. Ne bo ga ponesel čez morje. In tudi če ga – brez njega bo reforma učinkovitejša.

ALICA: Stric! Ladja, ki se potaplja, ni najprimernejša za reformo ladjedelnštva!

PROFESOR: *(trmasto)* Če rešim ta otok, lahko rešim svet. In če ga ne morem, mi dolžnost narekuje, da se pogreznem skupaj z njim.

ALICA: Kaj pa jaz?

PROFESOR: *(zasanjano)* Čez leto dni bo na otoku začelo poganjati drevje. Začeli bomo zapirati poti tovarne. Vse bomo preorali, posejali pšenico, posadili solato, krompir ...

ALICA: *(jezno zavpije)* Prav! Potem pa čim prej! Komaj čakam, da se najem pomfrija!

(Pritisne na najbližji sprožilec. Zasliši se oddaljena eksplozija; del mesta se je zrušil in se pogreza v votlino.)

PROFESOR: Oh, Alica!

(Potpot, Poterunko, Poterola in Rdeči ter Modri častnik privlečejo v sobo predsednika Potsa. Častnika ga držita vsak za eno nogo, Potpot in Poterunko vsak za eno roko, Poterola ga drži za glavo.)

POTS: Ste začeli brez mene, barabe? Postavite me na noge! Bomo videli, kdo bo zmagal!

(Z otročjim veseljem pritisne na sprožilec, ki ga je nepričakovano potegnil iz žepa. Tokrat eksplozija odjekne zelo blizu, sliši se rušenje zgradb in potem kлокotanje vode.)

PROFESOR: Omojbog! Kaj se dogaja?

POTS: *(ponorelo)* Uresničuje se vaša genialna zamisel za rešitev otoka! *(Iz drugega žepa potegne še en sprožilec.)* Vse tovarne in hiše mojih nasprotnikov bodo končale v jami pod nami! Nihče mi ne more do živega!

POTEROLA: *(pobesni)* A da ne? A da ne? *(Nenadoma se tudi v njeni roki znajde sprožilec.)* Evo, izvolite. Za vse žalitve, ki sem jih morala požreti!

(Pritisne. Odjekne na treh koncih mesta. Alica skozi okno z grozo opazuje, kako se sesedajo zgradbe na drugi strani ulice. Sliši se šumenje vdirajočega morja.)

(Skozi vrata prihiti Potiela. Tudi v njeni roki je sprožilec.)

POTIELA: Poglej si tole, senilni Poter Pots! Reci zbogom svojim tovarnam, trgovinam, bankam, zakladnicam. In svoji palači!

(Pritisne. Alica gleda, kako izginja zadnji del panorame mesta; zadaj sije modrina neba. Stric Skočir ji vrže rešilni pas. Alica si ga natakne. Vidi, da si je stric že nataknil svojega. Niti za sekundo prezgodaj, kajti tla se zamajejo, stene zahreščijo, hiša se začenja sesedati, sledi padanje v globine, za katerega se zdi, da se ne bo nikoli končalo. Spremljajo ga prestrašeni kriki predsednika Potsa, Potiele, Poterole, Potpota, Rdečega in Modrega častnika in bogve koliko drugih, manj pomembnih Poteruncev.)

(Ko hreščanje, šumljanje in pljuskanje poneha, Alica in Profesor ugotovita, da se z rešilnimi pasovi pozibavata na gladini brezkončnega morja. Otok se je pogreznil, Poterunija je doživela usodo Atlantide.)

ALICA: Nisem vedela, da si hranil dva rešilna pasova.

PROFESOR: Za vsak primer. In to prava dva. Teh ne bi preluknjalo nobeno šilo.

(Očitno pa to nista edina rešilna pasova, kajti mimo v tistem trenutku s svojim priplavam Potsy-Wotsy, ki se navdušeno pogovarja sam s sabo.)

POTSY-WOTSY: Nikjer nikogar! Nikjer ničesar! Samo Potsy-Wotsy, končno predsednik po letih čakanja. Predsednik države! *(Dostojanstveno pomaha Alici in stricu Skočirju.)* Pozdravljeni, Poterunci in Poterunke! Vaš predsednik Potsy-Wotsy vas vabi na simpozij o načrtih za obnovo dežele. Če imate kakršno koli idejo, mi jo takoj posredujte. Nimate? Prav. Jaz tudi ne. Bomo pač živeli brez idej. Kar sploh ni slaba ideja! Oh, kakšno veselje!

(Seže v žep premočenega suknjiča, izvleče šilo in si z njim prebode rešilni pas. Iz njega začne s piskanjem uhajati zrak. Potsy-Wotsy s širokim nasmehom izgine pod vodo. Na gladini morja ostaneta samo Alica in njen stric.)

ALICA: In zdaj?

PROFESOR: Zdaj? *(Se ozre naokrog.)* Treba bo zaupati vetru.

Umetniški vodje, predvsem pa učitelji: Roke proč!

Peter Poterunkovič

Ko me je avtor pričujoče igre za mlade (in – kot dodaja sam – odrasle, ki so mladi po srcu), zaprosil, naj napišem spremno besedo za knjigo, s katero želi svojo *Alico* predstaviti širšemu krogu bralcev, sem si rekel: zakaj pa ne? Res nikoli ne zmanjka ljudi, ki se potegujejo za moje strokovno mnenje, ponavadi brez ponudbe plačila (in tokrat ni bilo nič drugače), toda v tem primeru me je pritegnilo dvoje: da igra govori o neslavnem koncu moje domovine, Poterunije, in da avtorja dobro poznam. Ne sicer osebno, poznam pa njegove romane in drame, ki mi (iskreno povedano) niso najbolj pri srcu (razloge bom navedel pozneje). Vseeno jim ne gre odrekati določene literarne vrednosti, čeprav v svetu, kakršnega smo z združenimi močmi ustvarili, literatura igra samo še postransko vlogo, če

sploh kakšno. In prav je tako (razlogov ne bom navajal, ker se mi to ne zdi potrebno).

Da se vrnem k Alici: to neumno igro sem v drugi preobleki pred mnogimi leti že videl na nekem odru, morda jeseniškem, morda poterunskem, morda na Broadwayu (kdo bi vedel), s to razliko, da se je Alica tam imenovala Mona. Nekoliko prej (ali pozneje) sem skrajšano verzijo slišal na radiu, vsekakor pri nas, morda v Islandiji, morda celo (kdo bi vedel) na BBC-ju. In potem se je kar naenkrat na trgu pojavil mladinski roman z naslovom *Alica v nori deželi*! Nekateri pravijo, da je zelo zabaven, duhovit in ne vem kaj (nominiran je bil celo za nagrado; ampak teh je toliko, da nobena ne more biti zares pomembna).

Bom kar odkrit: ljudje, ki hvalijo tega avtorja, pretiravajo sto na uro. Zakaj tako mislim, je popolnoma jasno, zato se mi zdi odveč, da bi svoje mnenje še dodatno utemeljeval. Nekaj dobrih štosov tu in tam, to je vse, kar zmore. Pisanje spremne besede sem sprejel iz enega samega razloga: ker sem bil s strani dobonamernih znancev opozorjen, da avtor v njej obravnava propad poterunske civilizacije. Seveda o tem tragičnem dogodku prav malo ve, saj ni bil nikoli tam. Zanašanje na nekaj, čemur pisatelji radi pravijo domišljija, je slab nadomestek za neposredno izkušnjo.

In kaj nam sploh hoče povedati s to zafrkljivo igrico o sklepni fazi poterunskega gospodarskega čudeža? Da smo si sami izkopali jamo, v katero smo padli? Da smo bili neumni, ker nismo pravočasno spregledali nevarnosti, ki nam grozi? Po dogodku ni težko biti pameten. Če je avtor vedel, kaj nas čaka, bi nas lahko posvaril; to bi navsezadnje bila njegova dolžnost. Jaz bi mu vsekakor prisluhnil, čeprav mu večina Poteruncev mogoče ne bi. Ali pa je njegova smešna (in premalo resna) igra nemara svarilo nekemu drugemu svetu, temu, v katerega sem se preselil, preden se je Poterunija sesula v morje? Nam avtor želi povedati, da smo na dobri poti do podobnega konca, in bo zadnji človek, ki bo izginil s tega planeta, približno takšen debil, kot je bil Potsy-Wotsy?

Povem kar naravnost: ko sem zapustil Poterunijo in prišel v te liberalne, humane kraje, polne vsakršne pameti in modrosti, sem kaj hitro dobil občutek, da se nisem preselil le jaz, ampak je skupaj z mano (če ne že pred mano) prišla tudi poterunska mentaliteta: vse tisto, kar avtor prikazuje v svoji igri. Ne pretiravam: niso redki trenutki, ko se mi zdi, da vodilne položaje v večini držav zasedajo prebegli Poterunci, ki se niso uspeli znebiti svoje potilogike. A je to tisto, kar nam hoče povedati avtor Alice? Da je svet, ki ga prikazuje, pravzaprav to, kar živimo? Da smo mi ta svet?

Če je to res, bi rad povedal naslednje (in s tem zaključil). Neodgovorno se mi zdi opozarjati na zgrešeno pot, na kateri se je znašlo človeštvo, z zabavnimi igrkami, pa naj so še tako smešne. Takih stvari se je treba lotevati znanstveno, na simpozijih in političnih forumih. Strašiti mlade z opozorili, da so tla, na katerih stojimo, čedalje tanjša, ni lepo od avtorja, ki je bil tudi sam nekoč mlad. Kako neki bi se počutil, če bi mu učitelji v šoli namesto pravljič o lepši prihodnosti vsiljevali "ekološke srhljivke" in mu jemali spanec z namigi, da način življenja, ki ga starši prepuščamo svojim potomcem, ni ravno najboljši? Otroke je treba zaščititi pred kruto resnico vsaj do petindvajsetega leta. Potem pa naj se sami odločijo, kako in kaj.

Zato mi ne preostane drugega, kot da vsem šolskim, srednješolskim, visokošolskim, amaterskim in poklicnim skupinam, ki bi želele uprizoriti *Alico v nori deželi* samo zato, ker je dobra in silno zabavna igra (raje bi rekel, da ni, pa nočem tvegati posmeha strokovnih kolegov), sporočim naslednje: razmislite, preden se odločite postaviti na oder to subverzivno igro! Mladina je že tako dnevno soočena s celo vrsto neprijetnih izkušenj: krčenje toplih malic, vrstniško nasilje, prezahtevnost učiteljev, pomanjkanje denarja za redno uživanje drog, in podobno. Zakaj bi jim zdaj, kot piko na i, naprtili še resnično (čeprav

karikirano) sliko sveta, v katerem se bodo znašli, ko zapustijo šolo? Največ, kar lahko storimo za mlade, je to, da jih o nekaterih ključnih problemih naše skupne usode pustimo v nevednosti.

